

DE TALES A LA LLUNA I MÉS ENLLÀ!

Quim Tarradas @netspas

Farem una passejada per alguns descobriments de la Grècia antiga, amb diferents raonaments que ens permetran saber fins a quin punt van entendre l'entorn que els envoltava!

TALES

PRIMERS MODELS

ANAXIMANDRE

UN UNIVERS
PRIMITIU

PITÀGORES

LA FORMA

FILOLAU

ON ÉS EL CENTRE?

ARISTARC

DISTÀNCIES / MIDES

ERATÒSTENES

EL RADI

**PREVI AL
RAONAMENT
GREC
MODELS MITOLÒGICS**

Concepció de l'univers basat en creences mitològiques

Concepció de l'univers basat en creences mitològiques

Concepció de l'univers basat en creences mitològiques

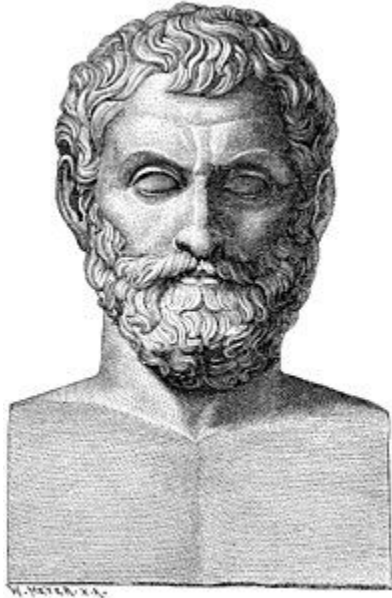

TALES

PRIMERS MODELS

TALES

PRIMERS MODELS

Tales de Milet

Milet (Turquia), 625 aC - 547 aC

TALES

PRIMERS MODELS

TALES

PRIMERS MODELS

ANAXIMANDRE

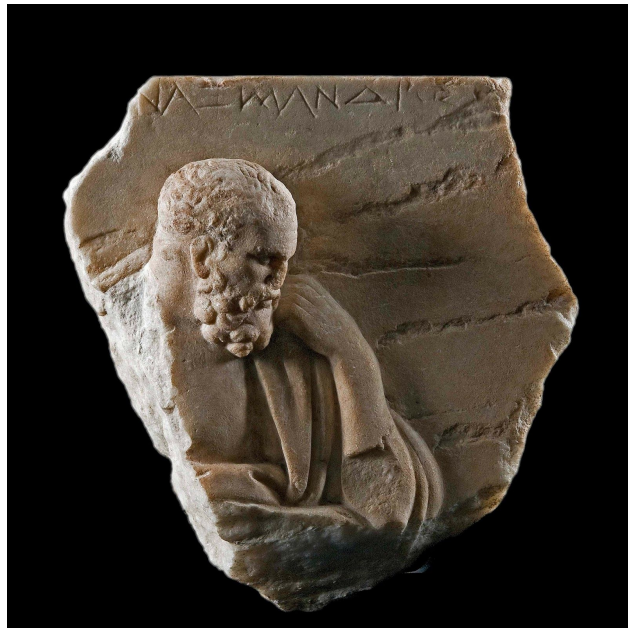
UN UNIVERS PRIMITIU

TALES

ANAXIMANDRE

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

Anaximandre de Milet
Milet (Turquia), 610 aC - 546 aC

TALES

ANAXIMANDRE

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

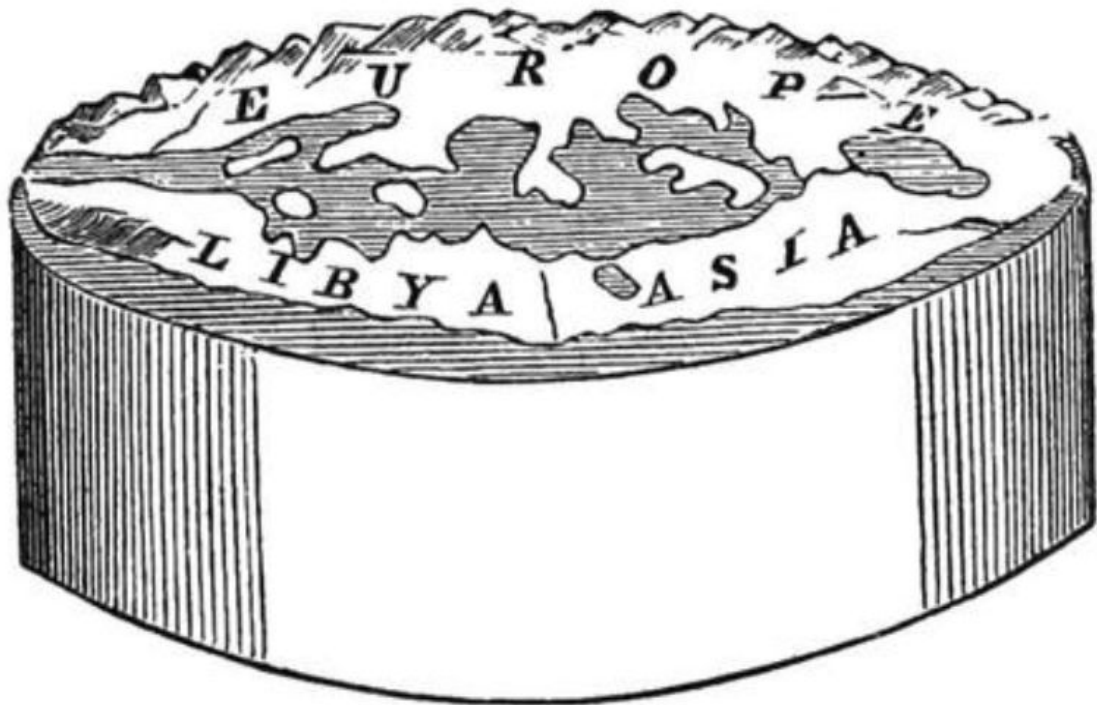
Tauleta 1020721001
The British Museum

TALES

ANAXIMANDRE

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

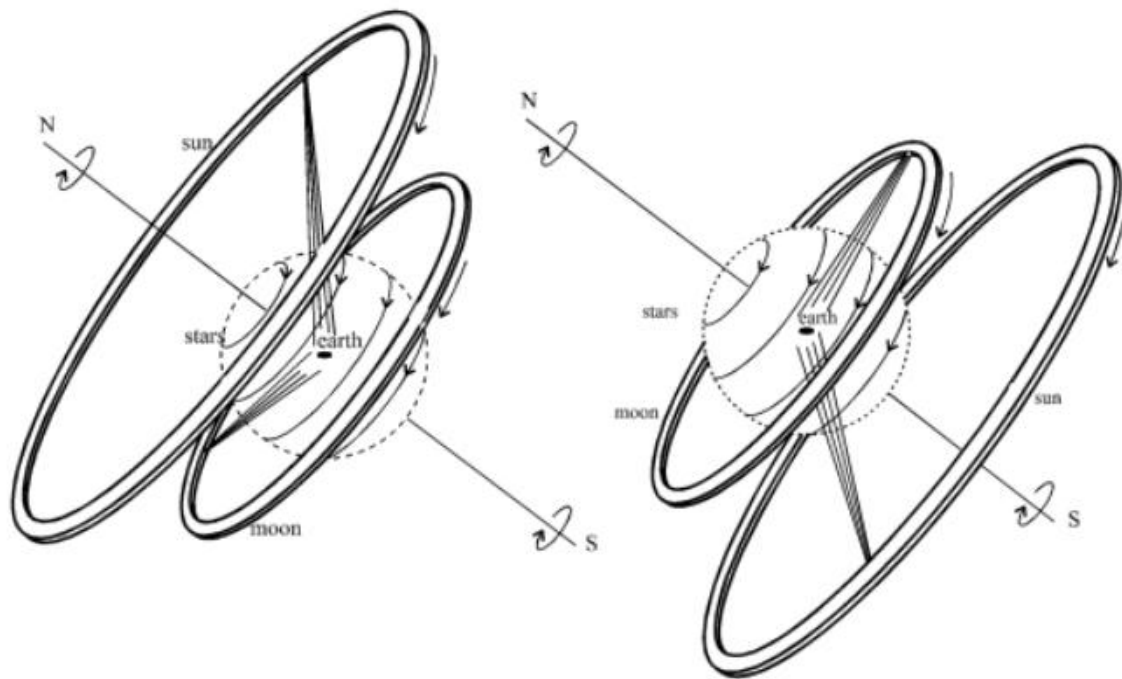
Tauleta 1020721001
The British Museum

TALES

ANAXIMANDRE

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

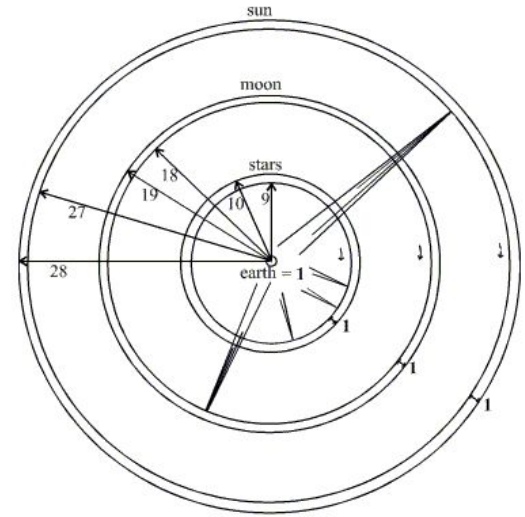
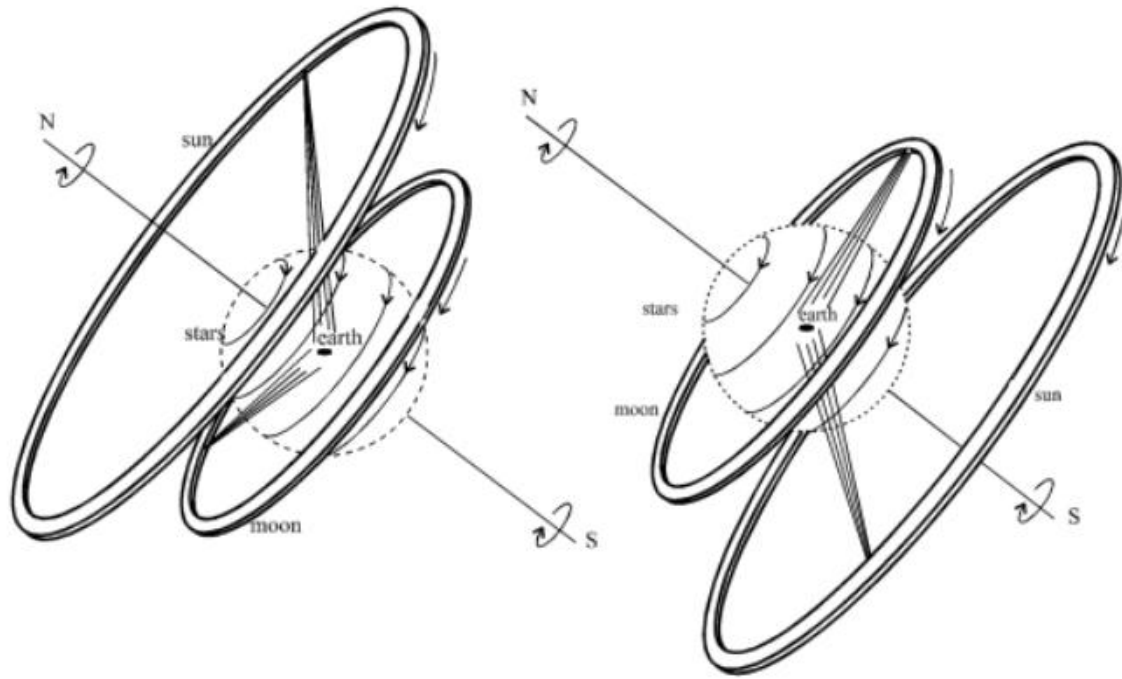

TALES

ANAXIMANDRE

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

Teogonia, d'Hesiodé
1:3 / 9 - 18 - 27 Paul Tannery

TALES

ANAXIMANDRE

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

PITÀGORES

LA FORMA

TALES

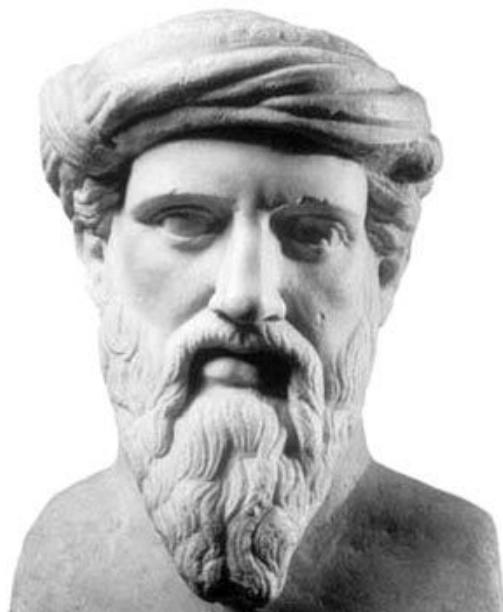
ANAXIMANDRE

PITÀGORES

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

Pitàgores de Samos

Samos (Grècia), 572 aC - 497 aC

TALES

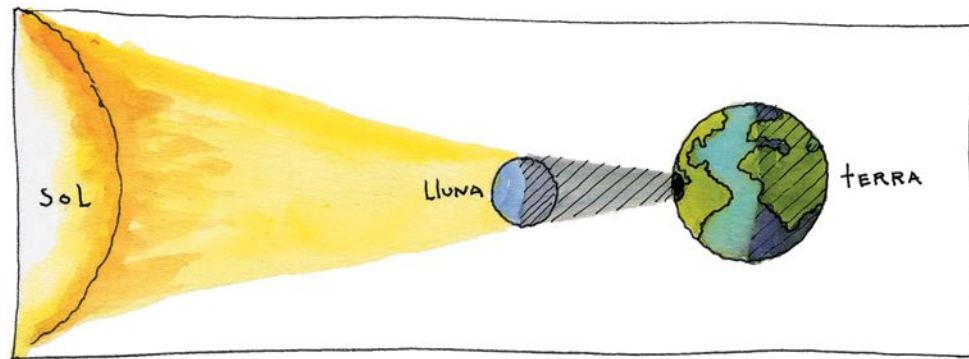
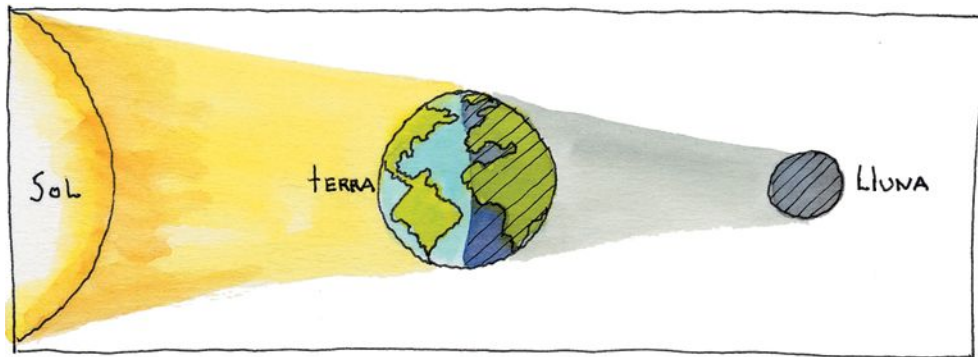
ANAXIMANDRE

PITÀGORES

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

TALES

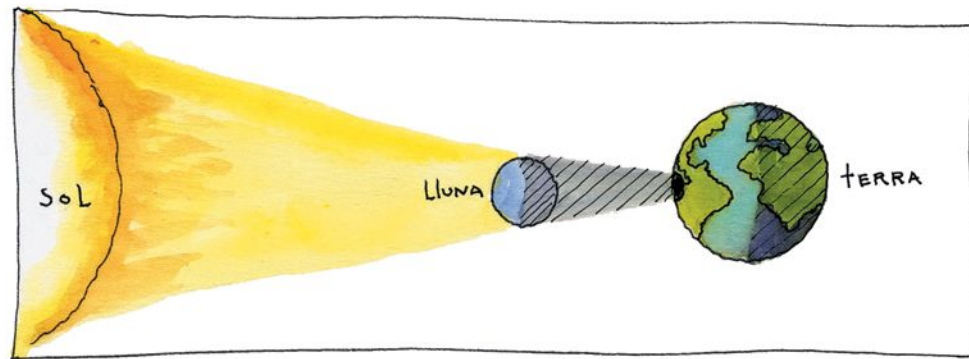
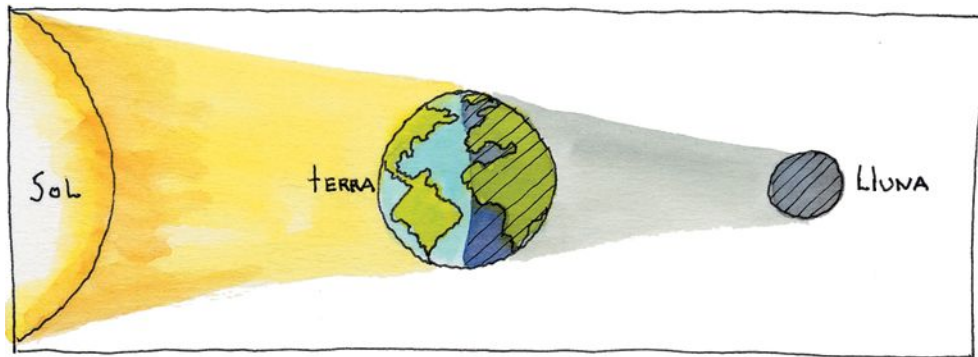
ANAXIMANDRE

PITÀGORES

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

TALES

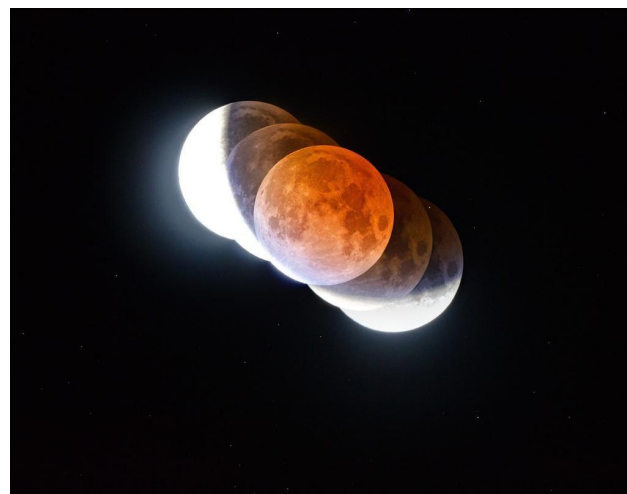
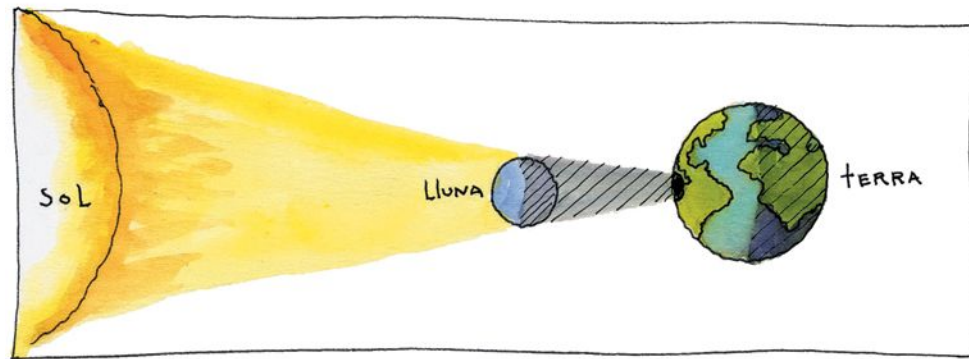
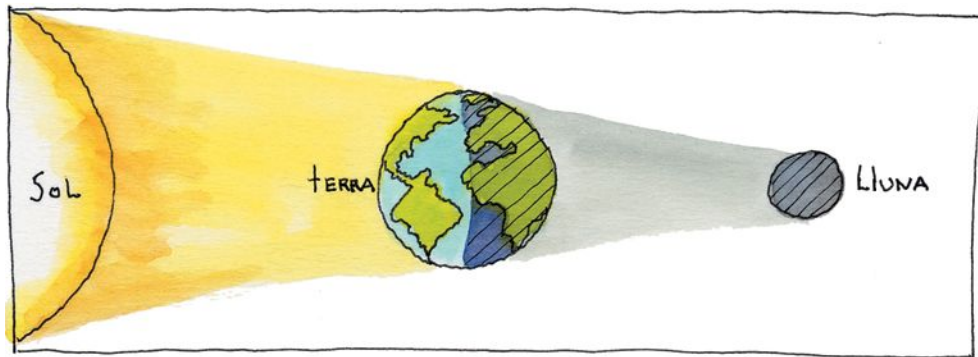
ANAXIMANDRE

PITÀGORES

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

TALES

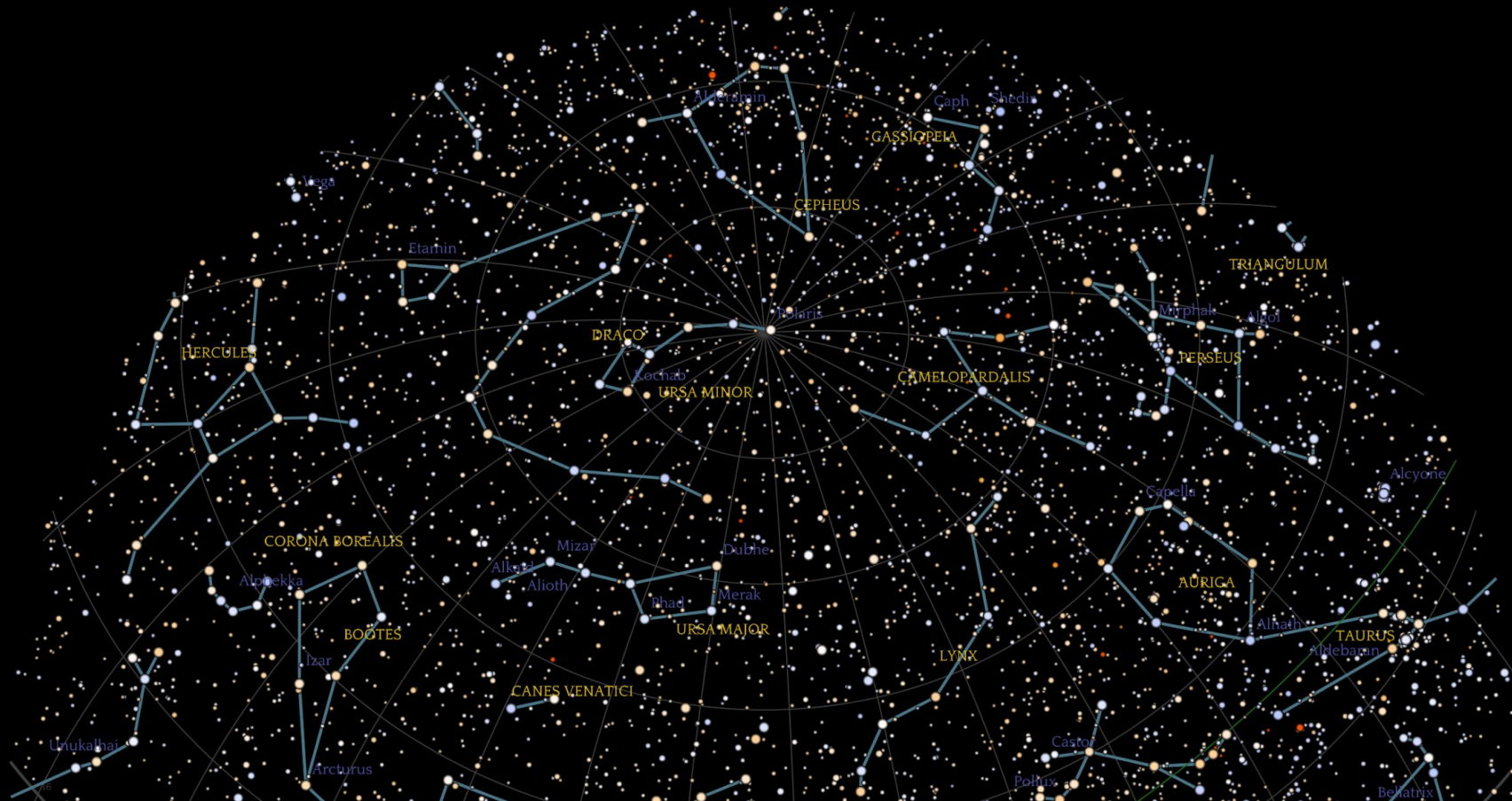
ANAXIMANDRE

PITÀGORES

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

TALES

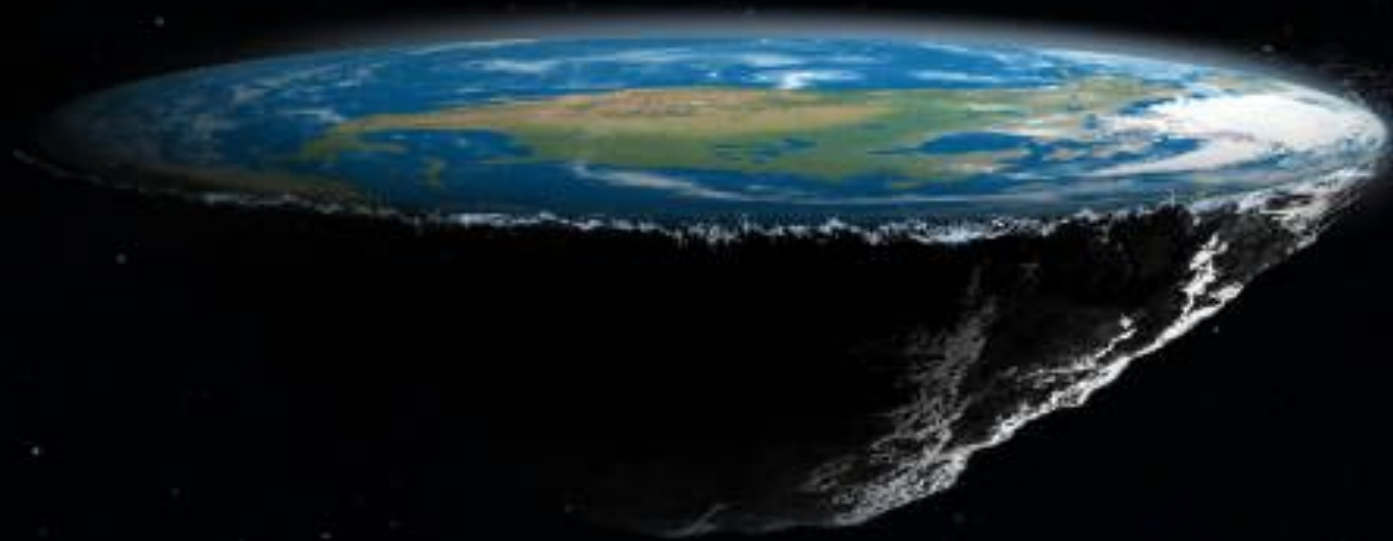
ANAXIMANDRE

PITÀGORES

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

TALES

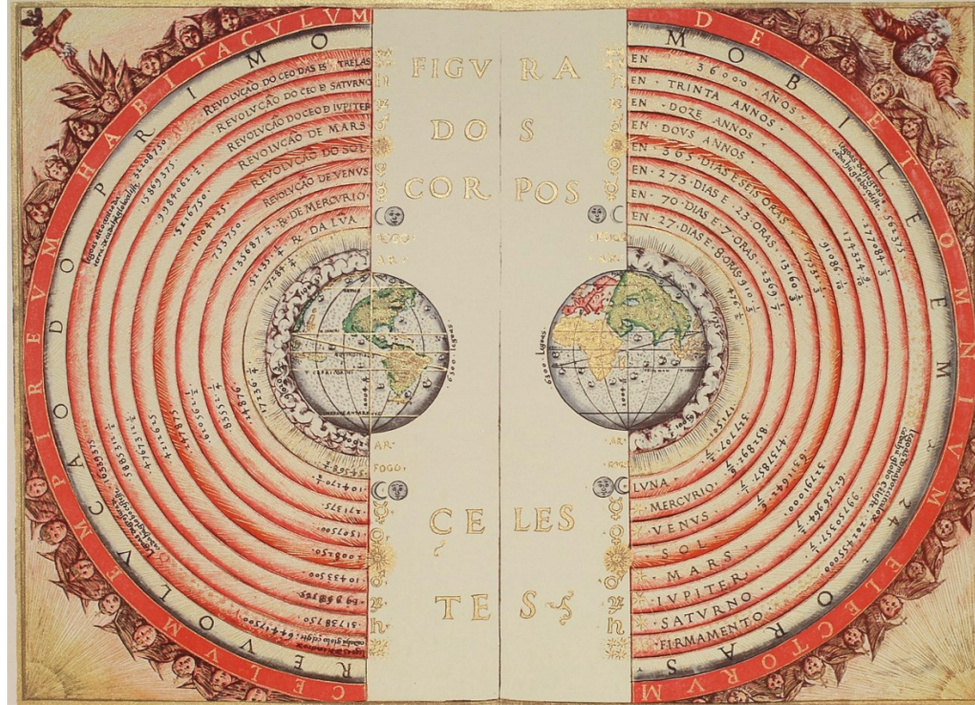
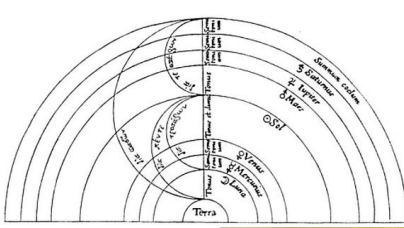
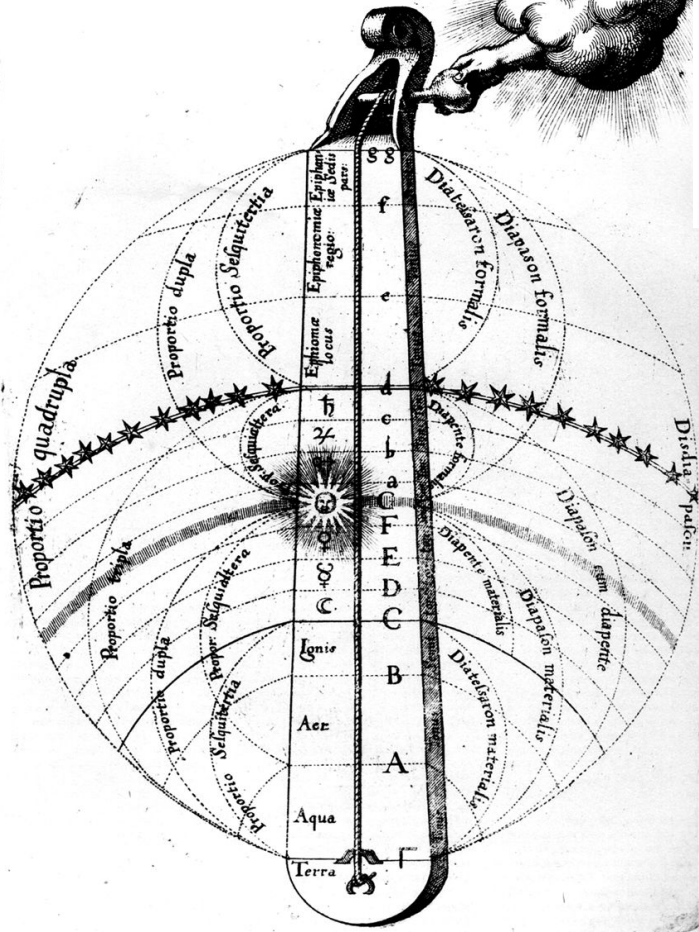
PRIMERS MODELS

ANAXIMANDRE

UN UNIVERS
PRIMITIU

PITÀGORES

LA FORMA

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS PRIMITIU

LA FORMA

Hypatia d'Alexandria

Alexandria, 360 - 415

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

Johannes Kepler

Sacre Imperi Romanicogermànic, 1571 - 1630

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

FILOLAU

ON ÉS EL CENTRE?

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

Filolau de Crotona

Crotona (Magna Grècia, Itàlia), 470 aC - 390 aC

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

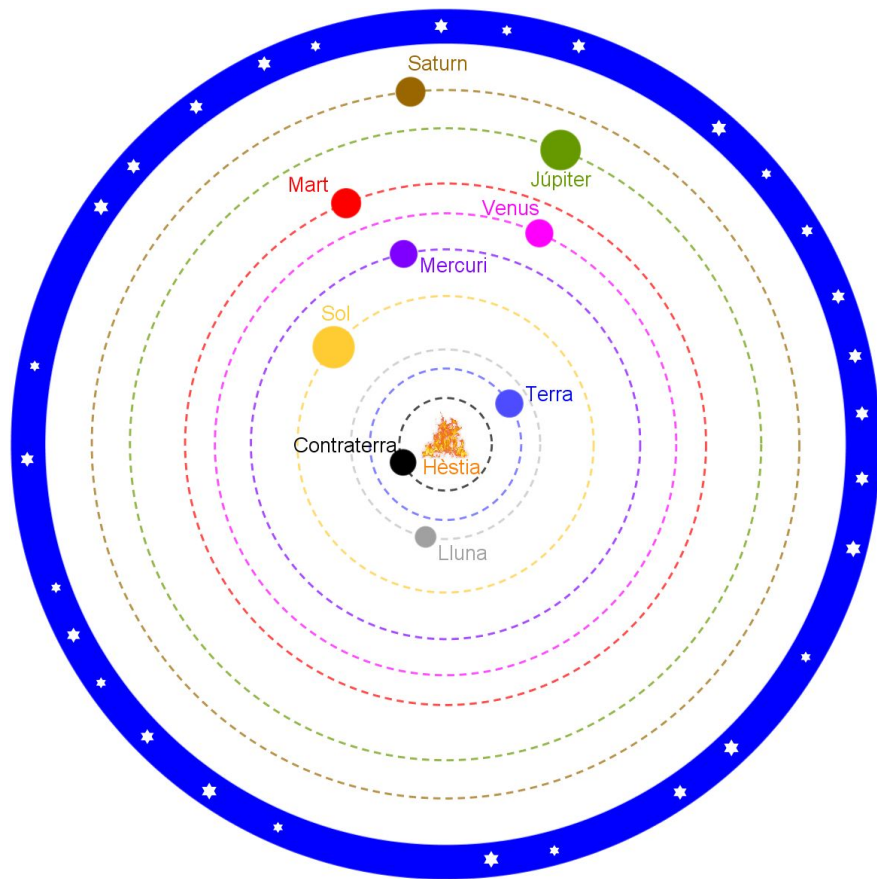
FILOLAU

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

TALES

PRIMERS MODELS

ANAXIMANDRE

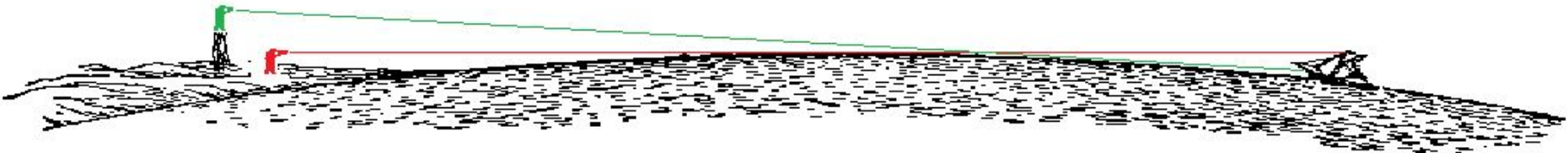
UN UNIVERS
PRIMITIU

PITÀGORES

LA FORMA

FILOLAU

ON ÉS EL CENTRE?

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

ARISTARC

DISTÀNCIES

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

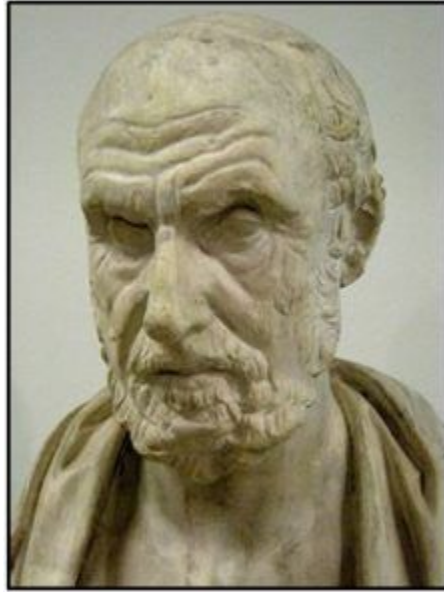
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES

Aristarc de Samos

Samos (Grècia), 310 aC - 230 aC

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

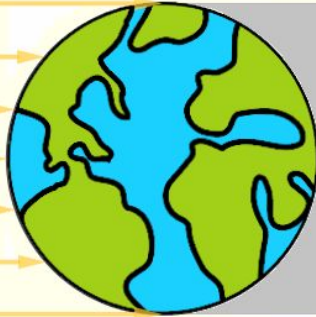
LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES

Distància Terra - Lluna:

La Lluna cada hora es mou 1 vegada el seu diàmetre

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

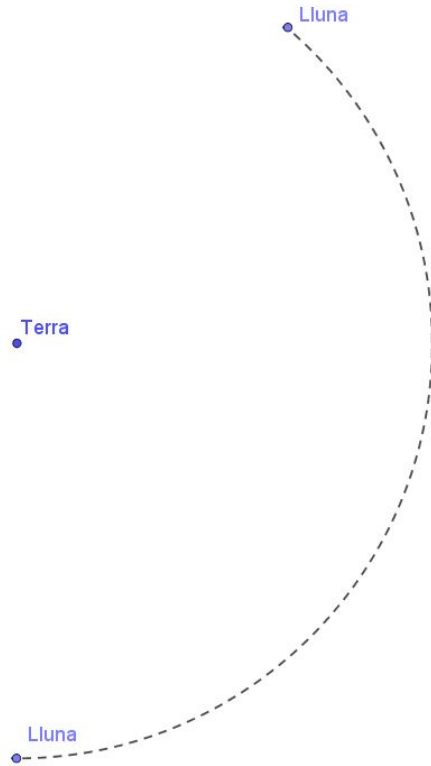
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES

Distància Terra - Lluna:

La Lluna cada hora es mou 1 vegada el seu diàmetre

Tarda 29.5 dies a fer la volta a la Terra.

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

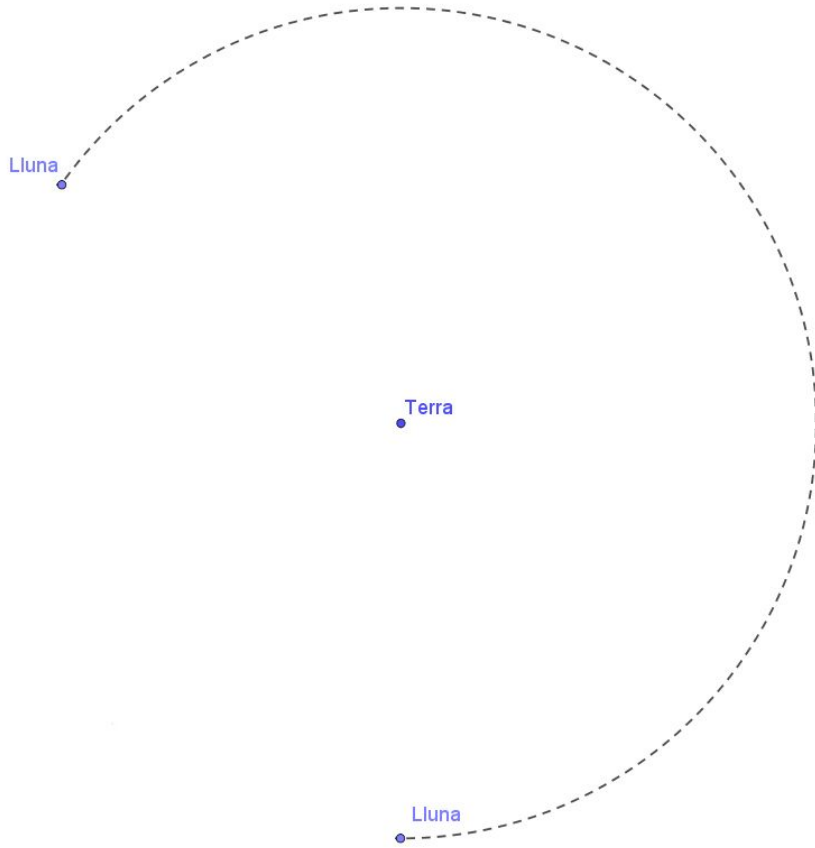
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES

Distància Terra - Lluna:

La Lluna cada hora es mou 1 vegada el seu diàmetre

Tarda 29.5 dies a fer la volta a la Terra.

La circumferència que recorre la Lluna equival a 708 diàmetres de la Lluna

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

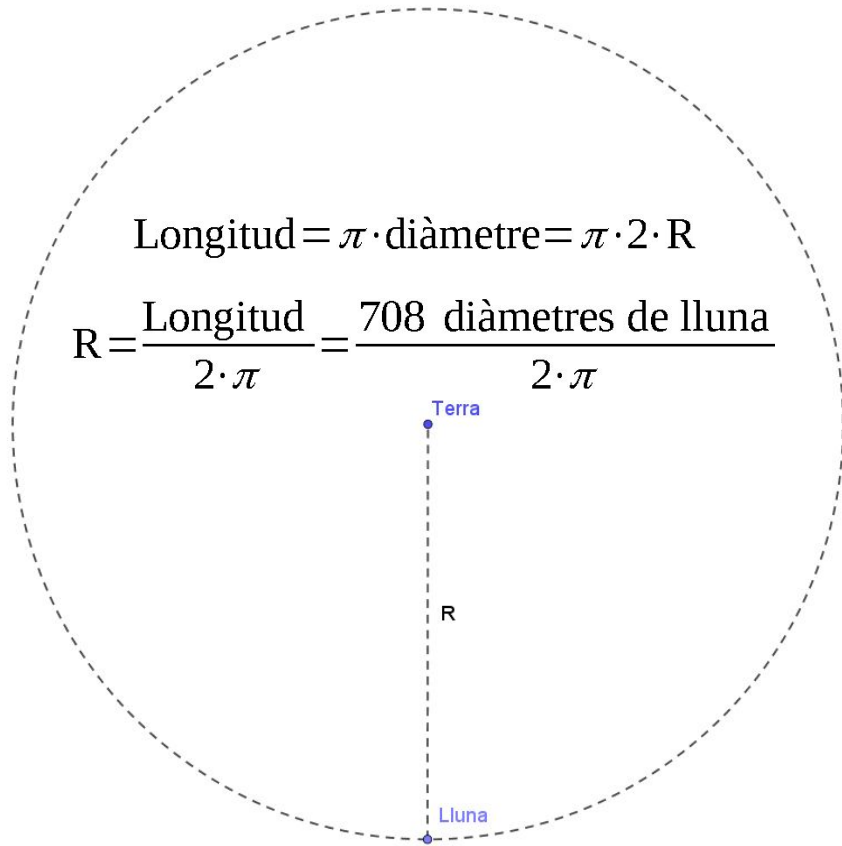
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES

Distància Terra - Lluna:

La Lluna cada hora es mou 1 vegada el seu diàmetre

Tarda 29.5 dies a fer la volta a la Terra.

La circumferència que recorre la Lluna equival a 708 diàmetres de la Lluna

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

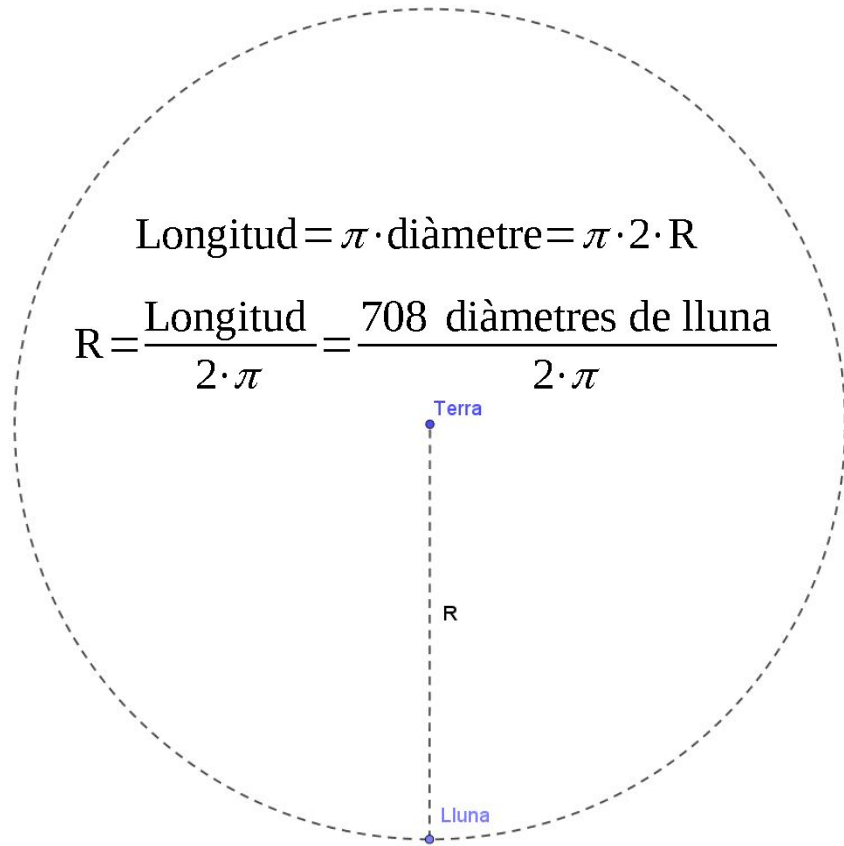
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES

Distància Terra - Lluna:

La Lluna cada hora es mou 1 vegada el seu diàmetre

Tarda 29.5 dies a fer la volta a la Terra.

La circumferència que recorre la Lluna equival a 708 diàmetres de la Lluna

R = 112,7 diàmetres de la Lluna

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES

Distància Terra - Sol:

**Quan es veu la Lluna en quart creixent
o quart minvant.**

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES

Distància Terra - Sol:

**Quan es veu la Lluna en quart creixent
o quart minvant.**

Triangle rectangle: Angle LL-S: 87°

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES

Distància Terra - Sol:

**Quan es veu la Lluna en quart creixent
o quart minvant.**

Triangle rectangle: Angle LL-S: 87°

Elements d'Euclides / Terorema de Tales

18 vegades dist. T-L < Distància T-S < 20 vegades dist. T-L

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES

Distància Terra - Sol:

**Quan es veu la Lluna en quart creixent
o quart minvant.**

Triangle rectangle: Angle LL-S: 87°

Distància T-S = $1 / \sin(3) = 19,10732\dots$

Distància T-S $\approx$ 19 vegades dist. T-L

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES

ARISTARC

MIDES

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

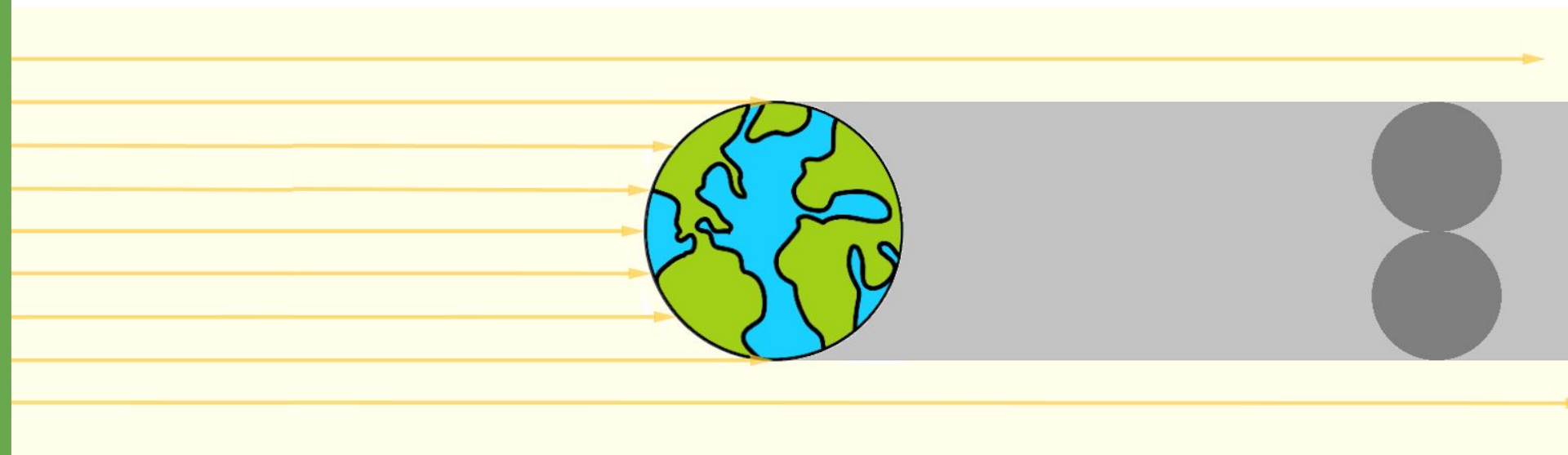
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

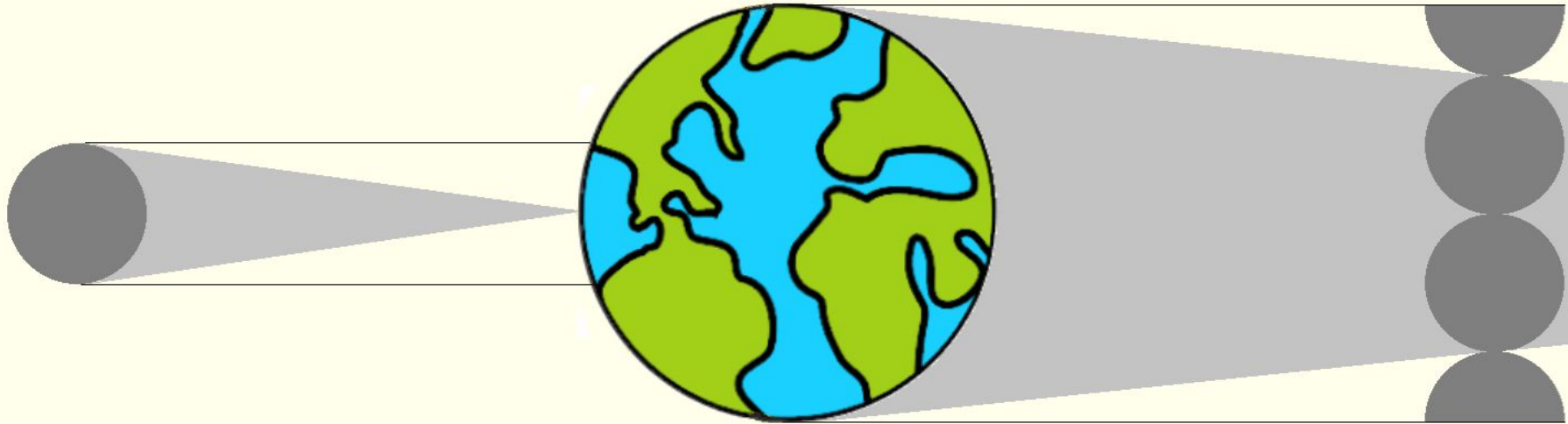
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

108/43 · Diàmetre Lluna < Diàmetre Terra < 60/19 · Diàmetre Lluna

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

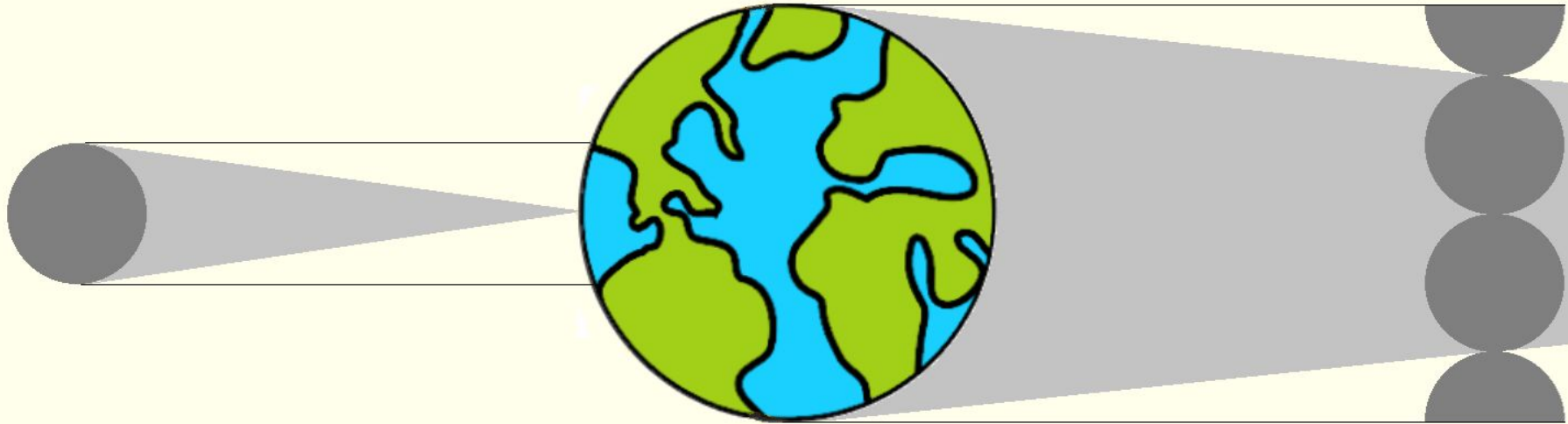
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

2,51... · Diàmetre Lluna < Diàmetre Terra < 3,15... · Diàmetre Lluna

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

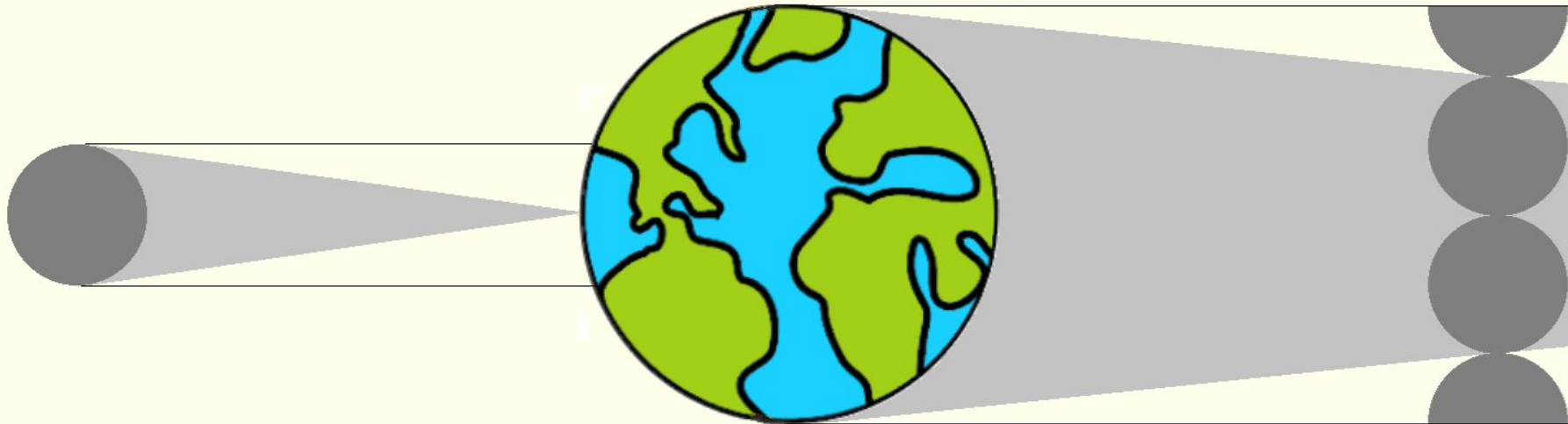
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

Diàmetre Terra $\cong$ 3 · Diàmetre Lluna

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

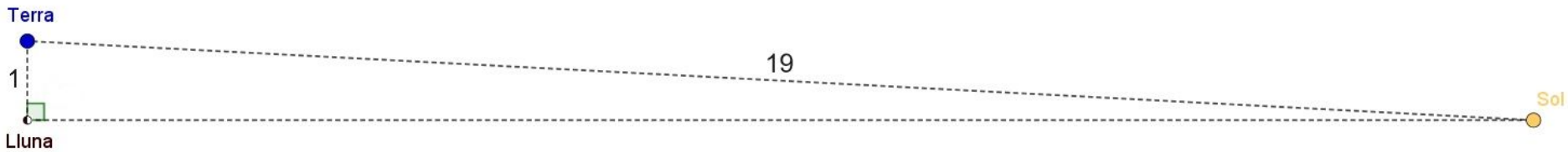
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

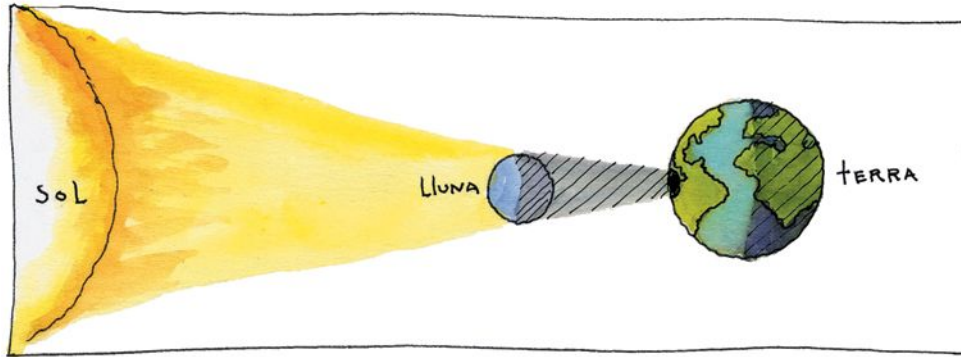
LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

Distància Terra-Sol $\cong$ 19 · Distància Terra-Lluna

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

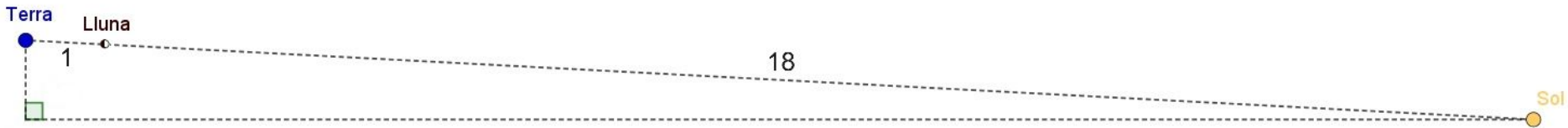
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

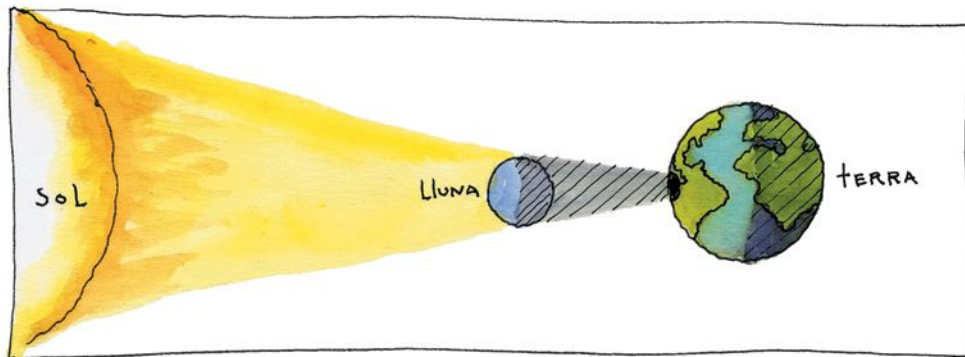
ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

Distància Terra-Sol $\approx$ 19 · Distància Terra-Lluna

Eclipsi de Sol: la Terra, la Lluna i el Sol estan alineats

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

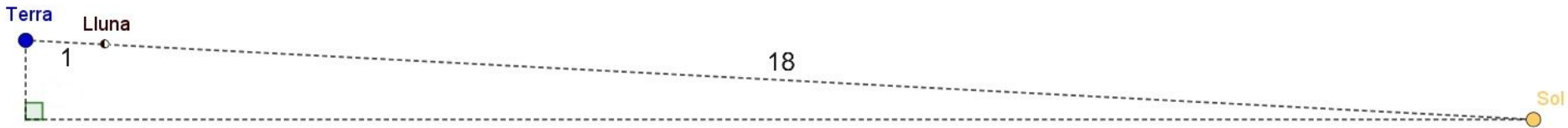
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS PRIMITIU

LA FORMA

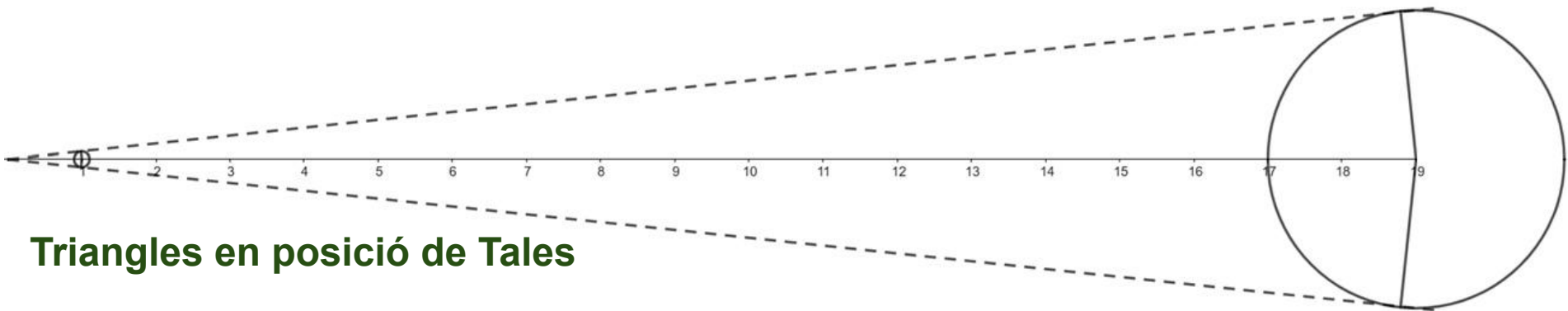
ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

Distància Terra-Sol $\cong$ 19 · Distància Terra-Lluna

Eclipsi de Sol: la Terra, la Lluna i el Sol estan alineats

Triangles en posició de Tales

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

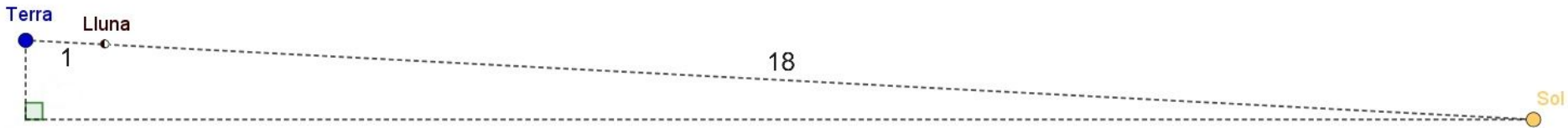
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS PRIMITIU

LA FORMA

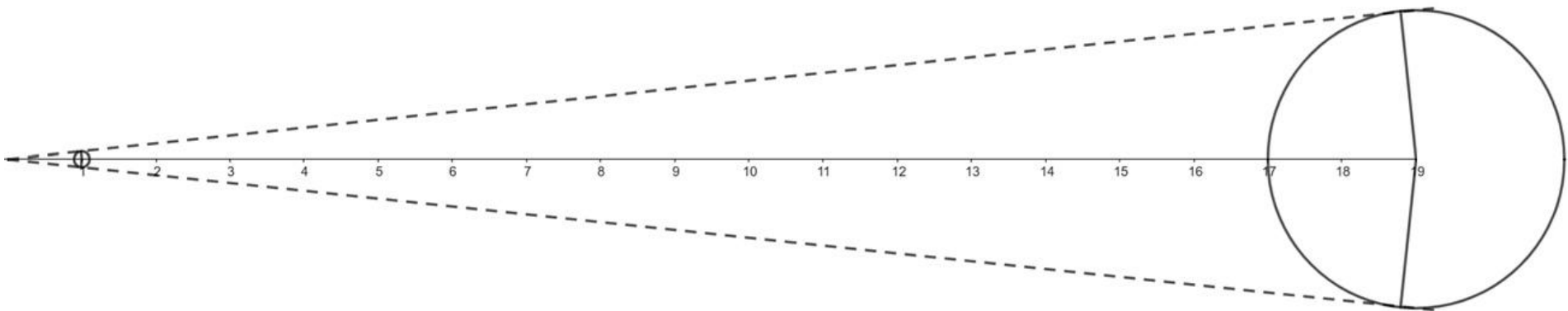
ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

Distància Terra-Sol $\approx$ 19 · Distància Terra-Lluna

$$\frac{\text{Distància T-S}}{\text{Distància T-LL}} = \frac{\text{Radi T-S}}{\text{Radi T-LL}}$$

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

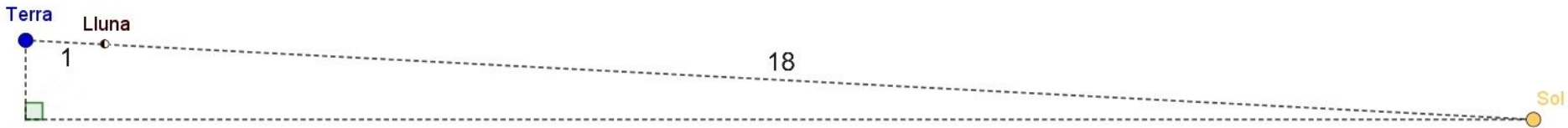
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

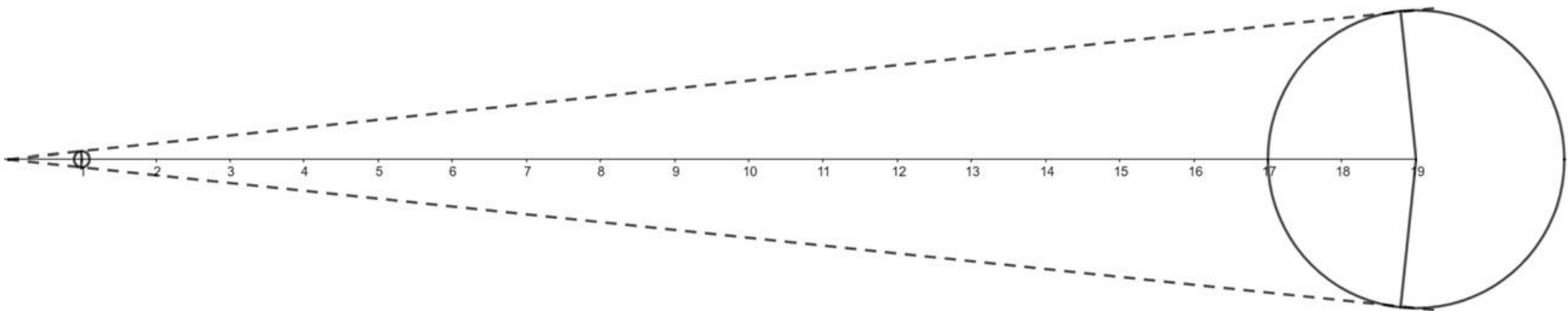

Distància Terra-Sol $\cong$ 19 · Distància Terra-Lluna

$$\frac{\text{Distància T-S}}{\text{Distància T-LL}} = \frac{\text{Radi T-S}}{\text{Radi T-LL}}$$

Radi Sol $\cong$ 19 · Radi Lluna

Diàmetre Sol $\cong$ 19 · Diàmetre Lluna

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

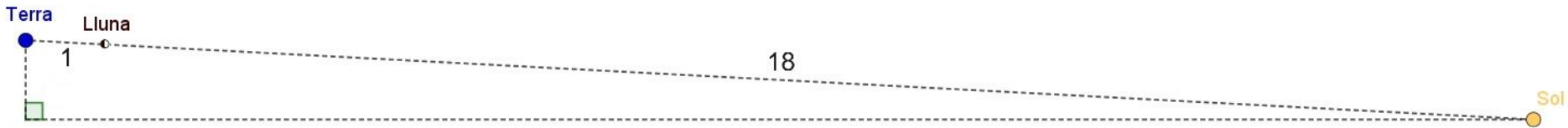
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

Distància Terra-Sol $\cong$ 19 · Distància Terra-Lluna

$$\frac{\text{Distància T-S}}{\text{Distància T-LL}} = \frac{\text{Radi T-S}}{\text{Radi T-LL}}$$

$$\text{Radi Sol} \cong 19 \cdot \text{Radi Lluna}$$

$$\text{Diàmetre Sol} \cong 19 \cdot \text{Diàmetre Lluna}$$

$$19/3 \cdot \text{Diàmetre Terra} < \text{Diàmetre Sol} < 43/6 \cdot \text{Diàmetre Terra}$$

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

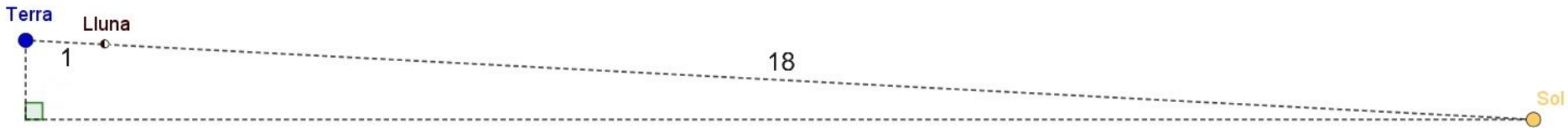
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

Distància Terra-Sol $\cong$ 19 · Distància Terra-Lluna

$$\frac{\text{Distància T-S}}{\text{Distància T-LL}} = \frac{\text{Radi T-S}}{\text{Radi T-LL}}$$

$$\text{Radi Sol} \cong 19 \cdot \text{Radi Lluna}$$

$$\text{Diàmetre Sol} \cong 19 \cdot \text{Diàmetre Lluna}$$

$$6,33 \cdot \text{Diàmetre Terra} < \text{Diàmetre Sol} < 7,17 \cdot \text{Diàmetre Terra}$$

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

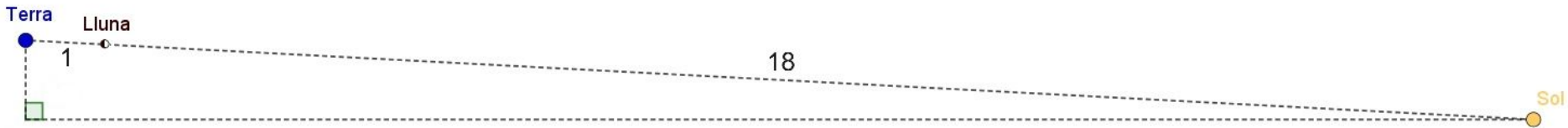
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

Distància Terra-Sol $\cong$ 19 · Distància Terra-Lluna

$$\frac{\text{Distància T-S}}{\text{Distància T-LL}} = \frac{\text{Radi T-S}}{\text{Radi T-LL}}$$

$$\text{Radi Sol} \cong 19 \cdot \text{Radi Lluna}$$

$$\text{Diàmetre Sol} \cong 19 \cdot \text{Diàmetre Lluna}$$

$$6,33 \cdot \text{Diàmetre Terra} < \text{Diàmetre Sol} < 7,17 \cdot \text{Diàmetre Terra}$$

$$\text{Diàmetre Sol} \cong 6,75 \cdot \text{Diàmetre Terra}$$

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

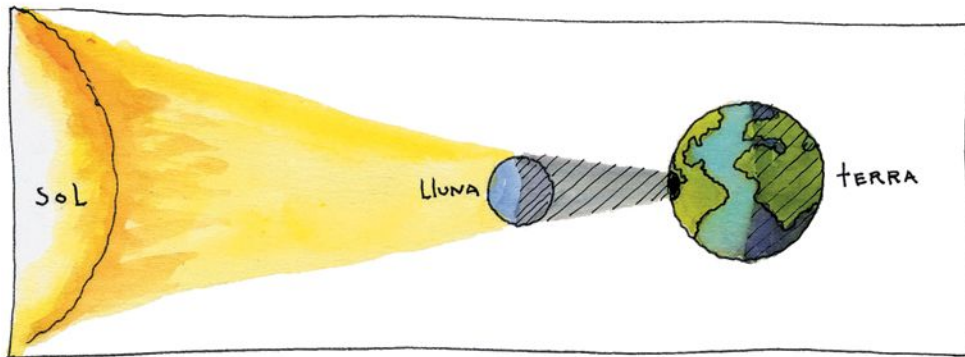
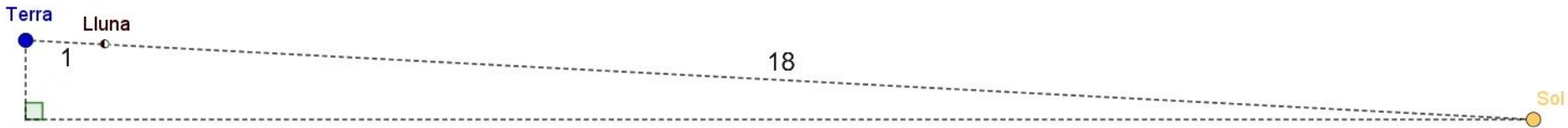
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

Diàmetre Sol = 6 · Diàmetre Terra

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

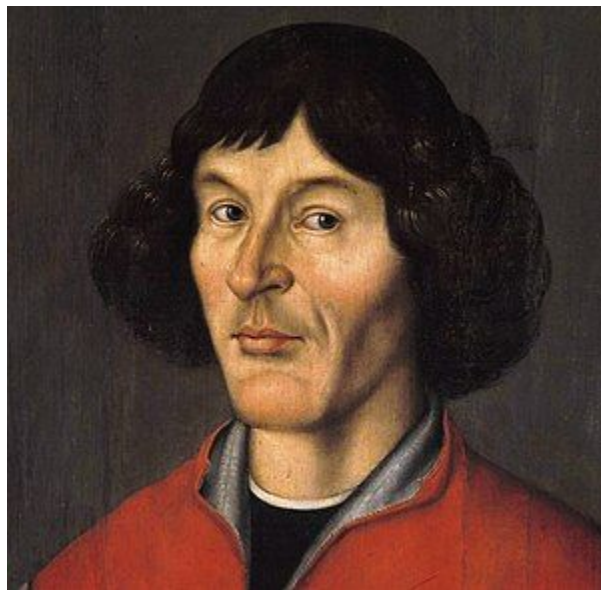
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

Nicolau Copèrnic

Torun (Polònia), 1473 dC - 1543 dC

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

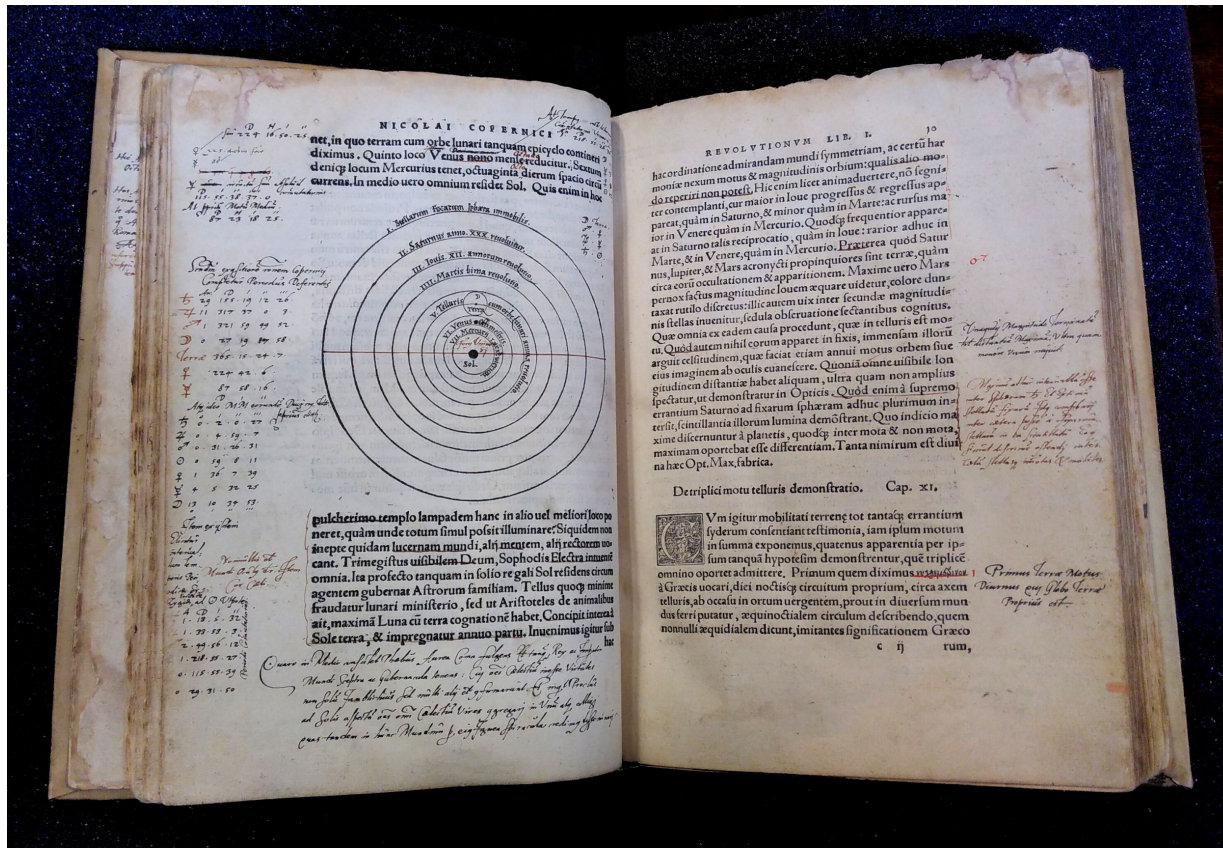
PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

De Revolutionibus Orbitum Coelestium

Johannes Kepler (1571-1630 dC)

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

ERATÒSTENES

EL RADI

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

ERATÒSTENES

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

EL RADI

Eratòstenes de Cirene

Cirene (Líbia), 276 aC - 195 aC

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

ERATÒSTENES

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

EL RADÍ

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

ERATÒSTENES

PRIMERS MODELS

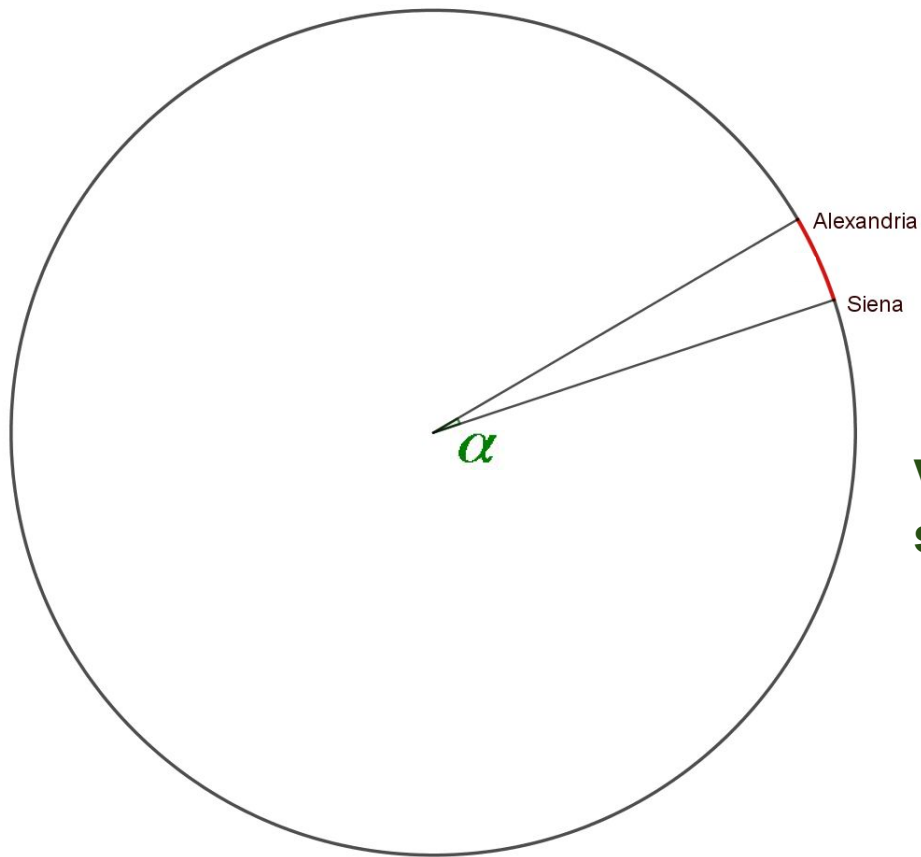
UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

EL RADI

Va suposar que Alexandria i Siena estan sobre el mateix meridià.

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

ERATÒSTENES

PRIMERS MODELS

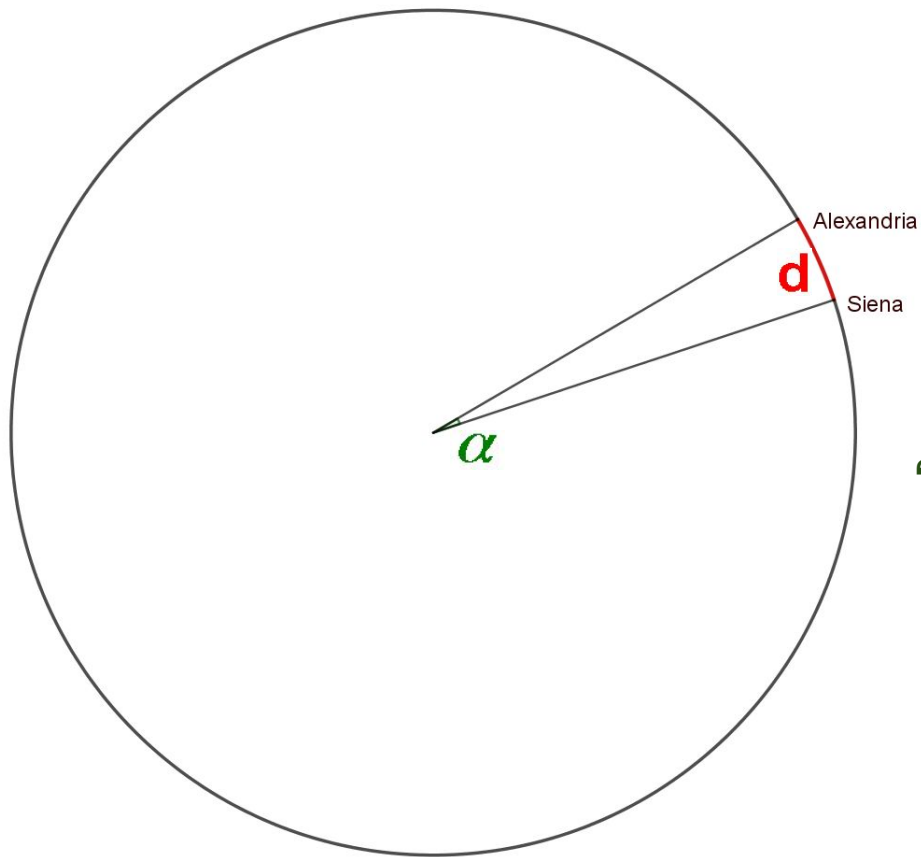
UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

EL RADÍ

“Fàcilment” es pot calcular la distància **d**

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

ERATÒSTENES

PRIMERS MODELS

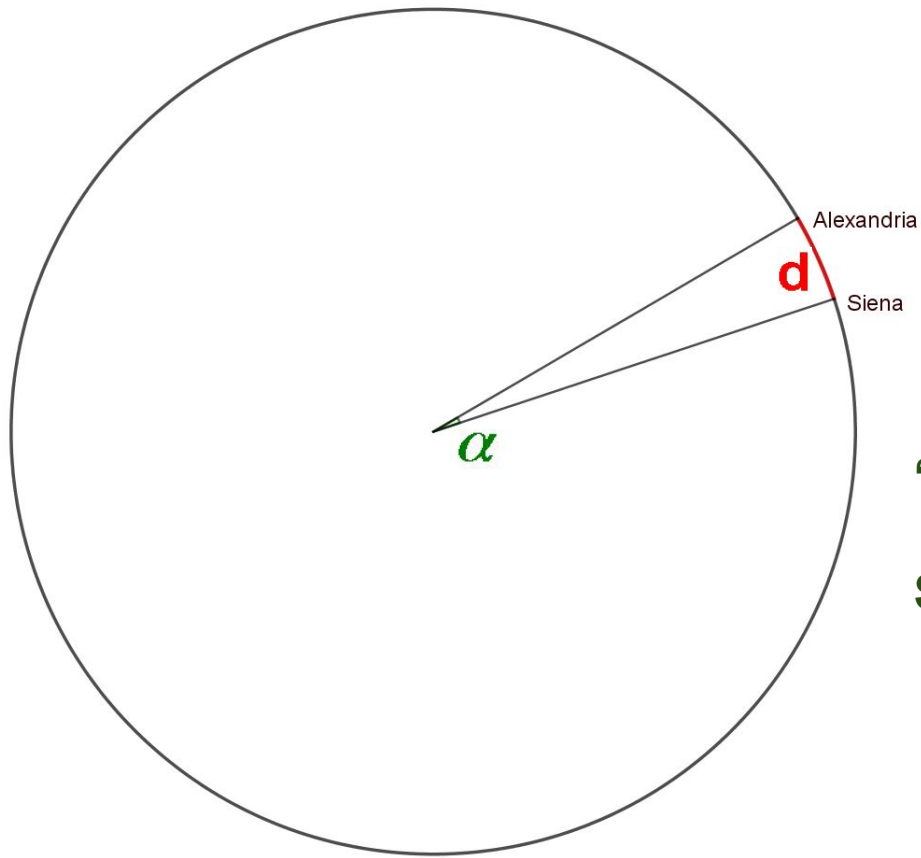
UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

EL RADÍ

“Fàcilment” es pot calcular la distància d

Si es pogués calcular l’angle α

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

ERATÒSTENES

PRIMERS MODELS

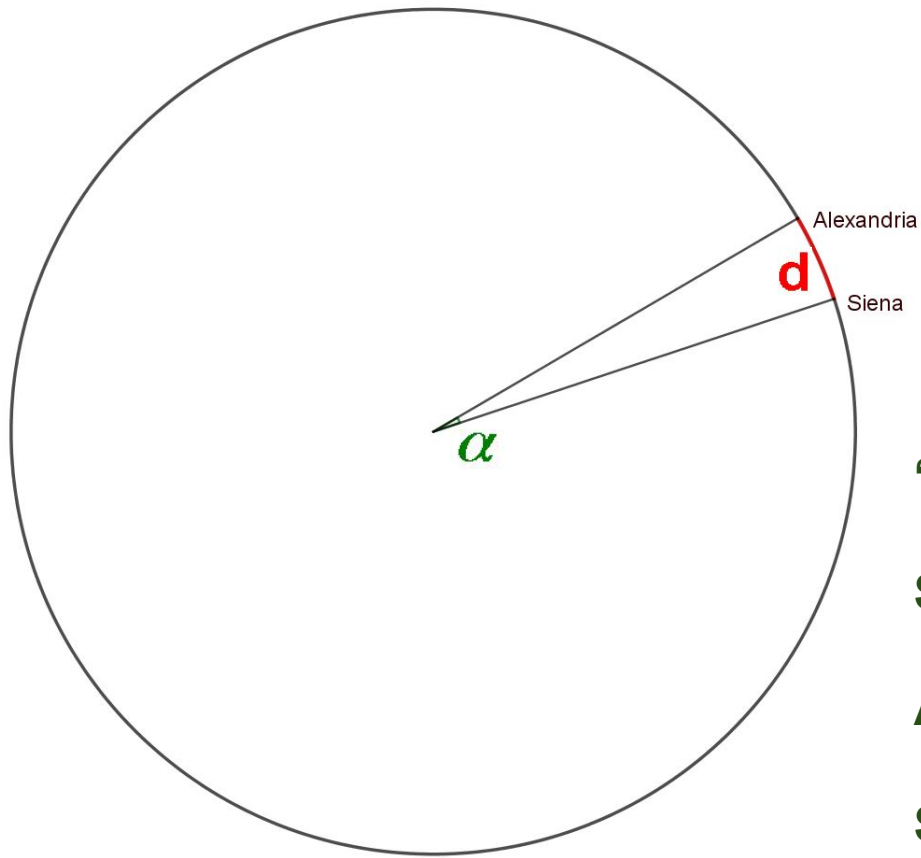
UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

EL RADÍ

“Fàcilment” es pot calcular la distància **d**

Si es pogués calcular l'angle **α**

Amb proporcionalitat es pot calcular **L**

Sabent que Longitud = $\pi \cdot$ Diàmetre

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

ERATÒSTENES

PRIMERS MODELS

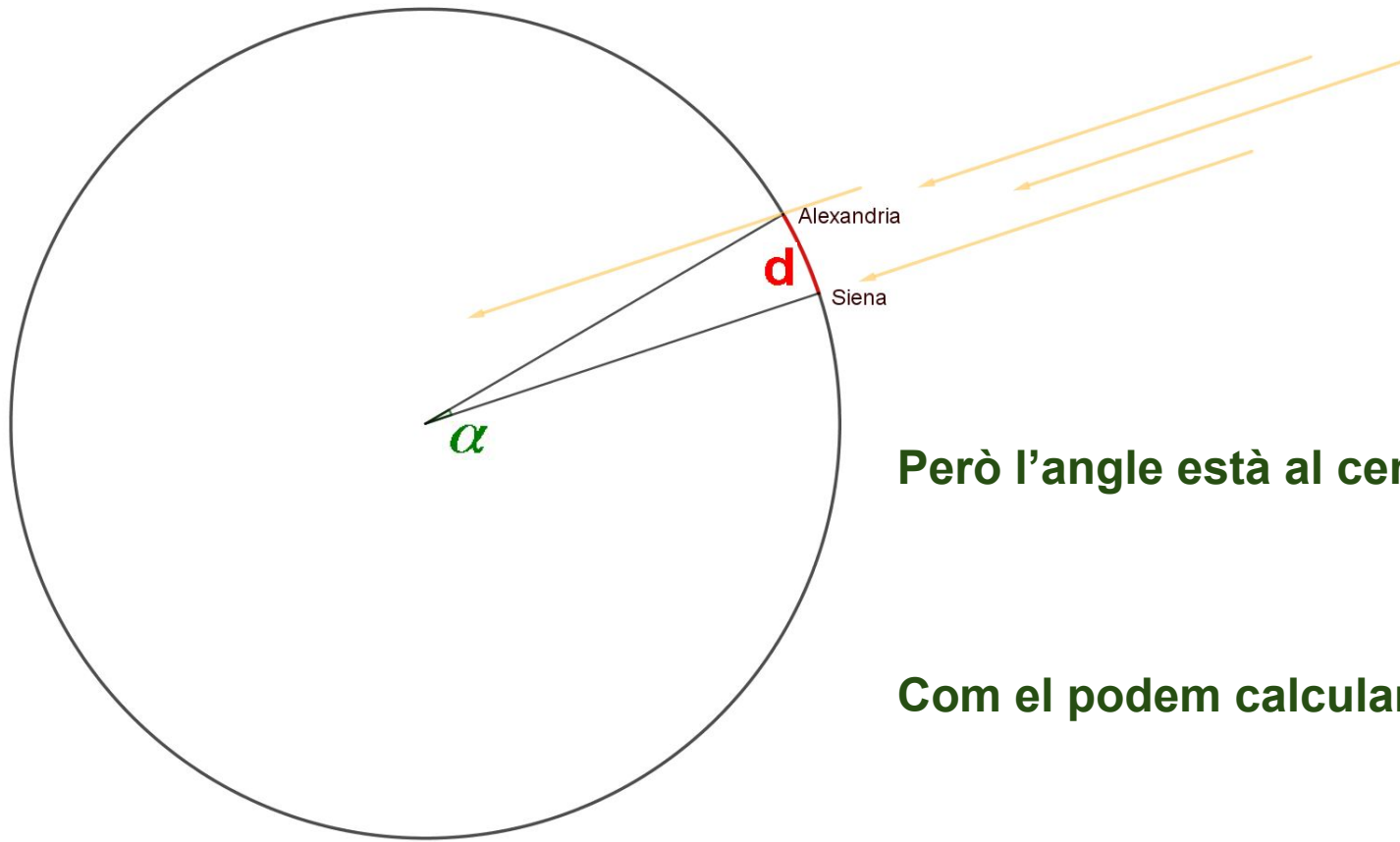
UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

EL RADII

Però l'angle està al centre de la Terra.

Com el podem calcular?

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

ERATÒSTENES

PRIMERS MODELS

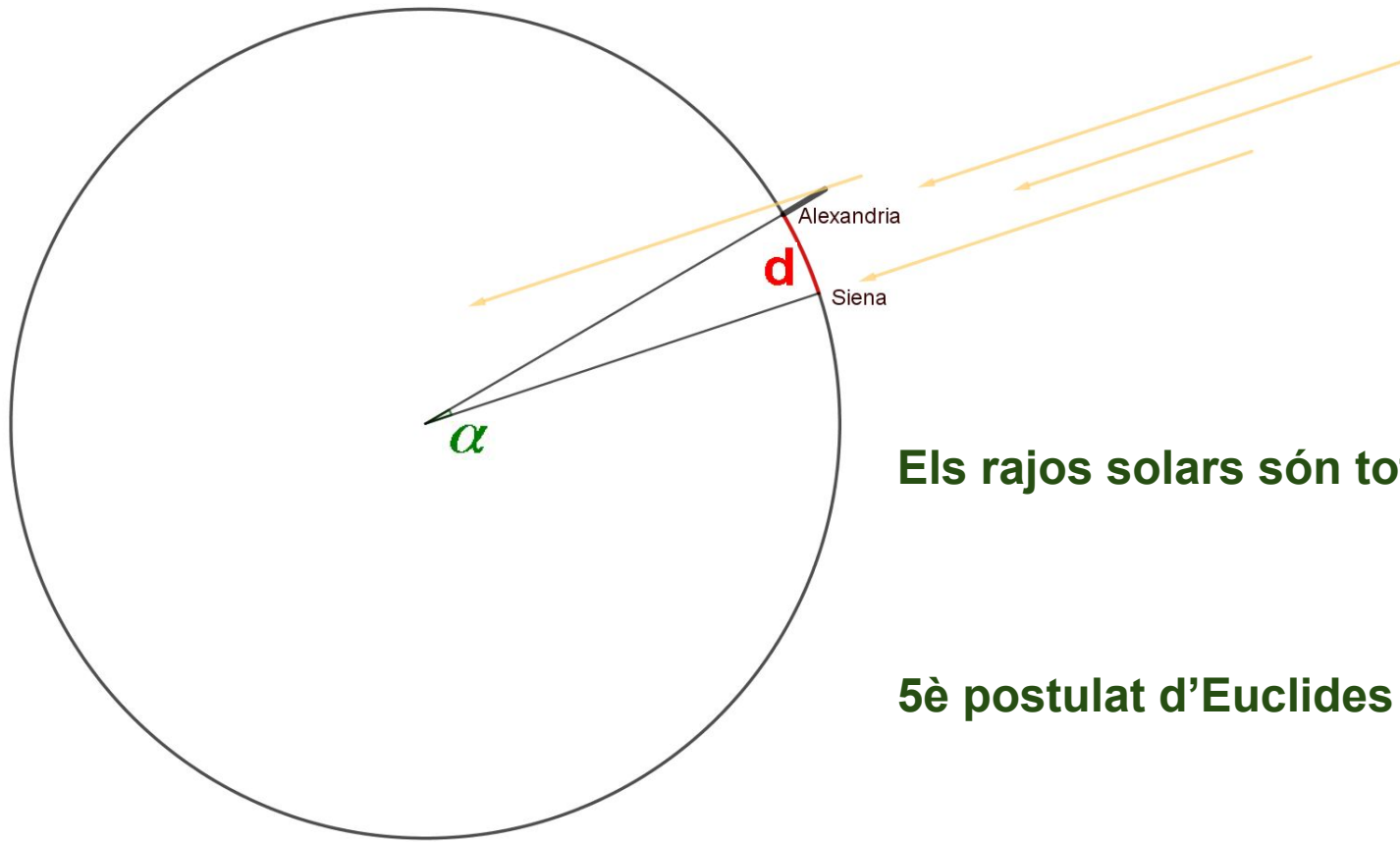
UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

EL RADII

Els rajos solars són tots paral·lels

5è postulat d'Euclides

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

ERATÒSTENES

PRIMERS MODELS

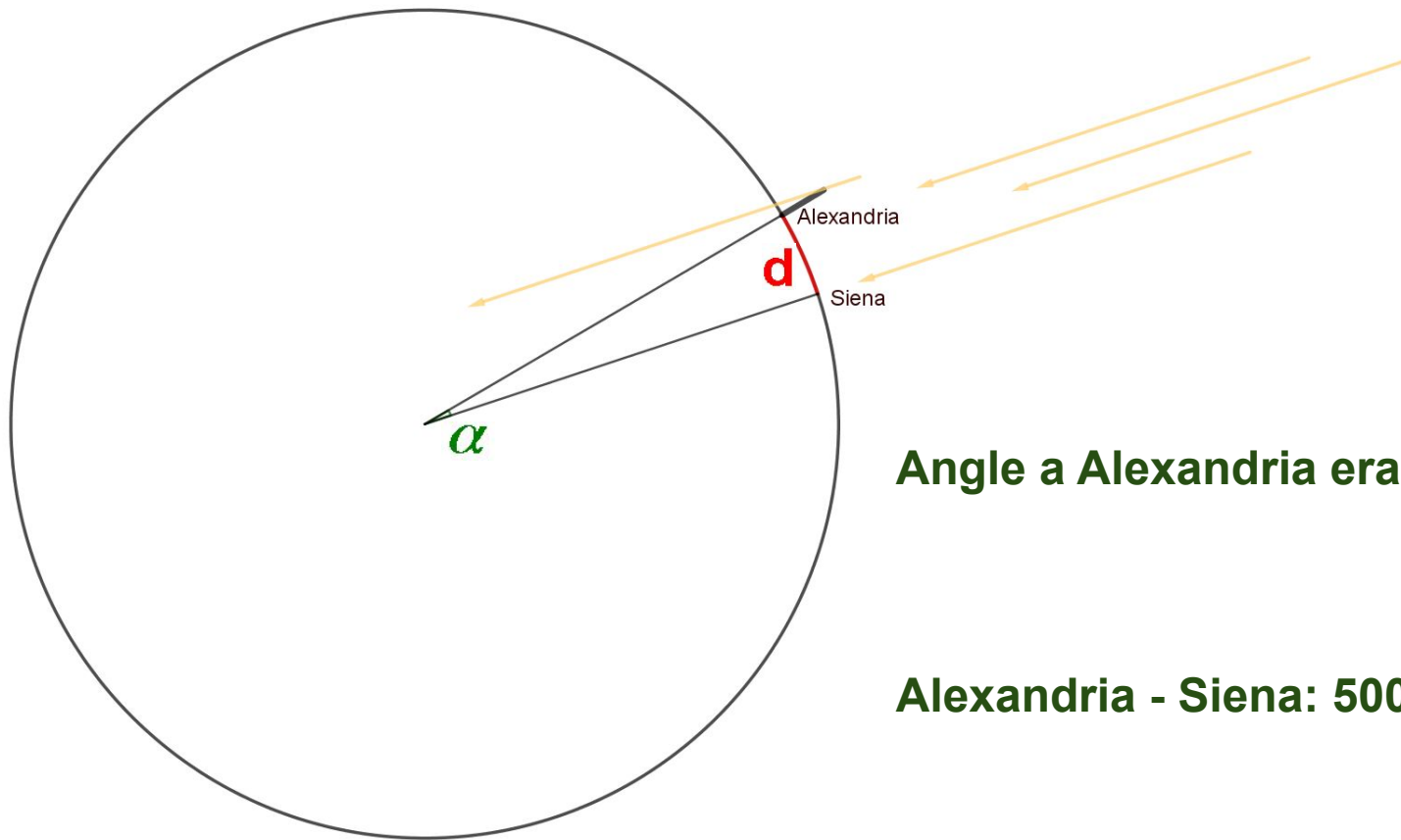
UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

EL RADII

Angle a Alexandria era de $7^{\circ} 12'$

Alexandria - Siena: 5000 estadis

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

ERATÒSTENES

PRIMERS MODELS

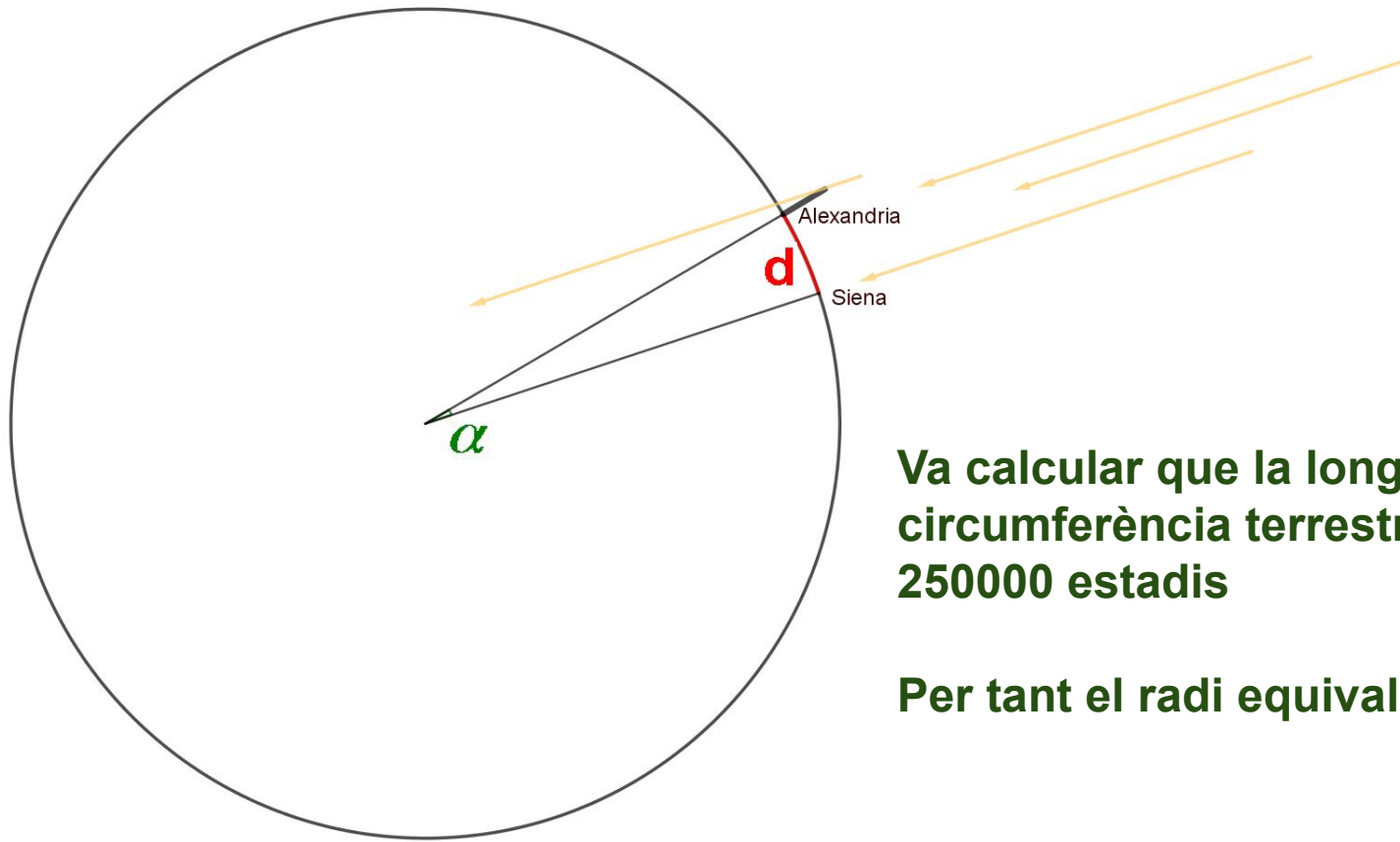
UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

EL RADÍ

Va calcular que la longitud de la circumferència terrestre era de 250000 estadis

Per tant el radi equival a 39808.9 estadis

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

ERATÒSTENES

PRIMERS MODELS

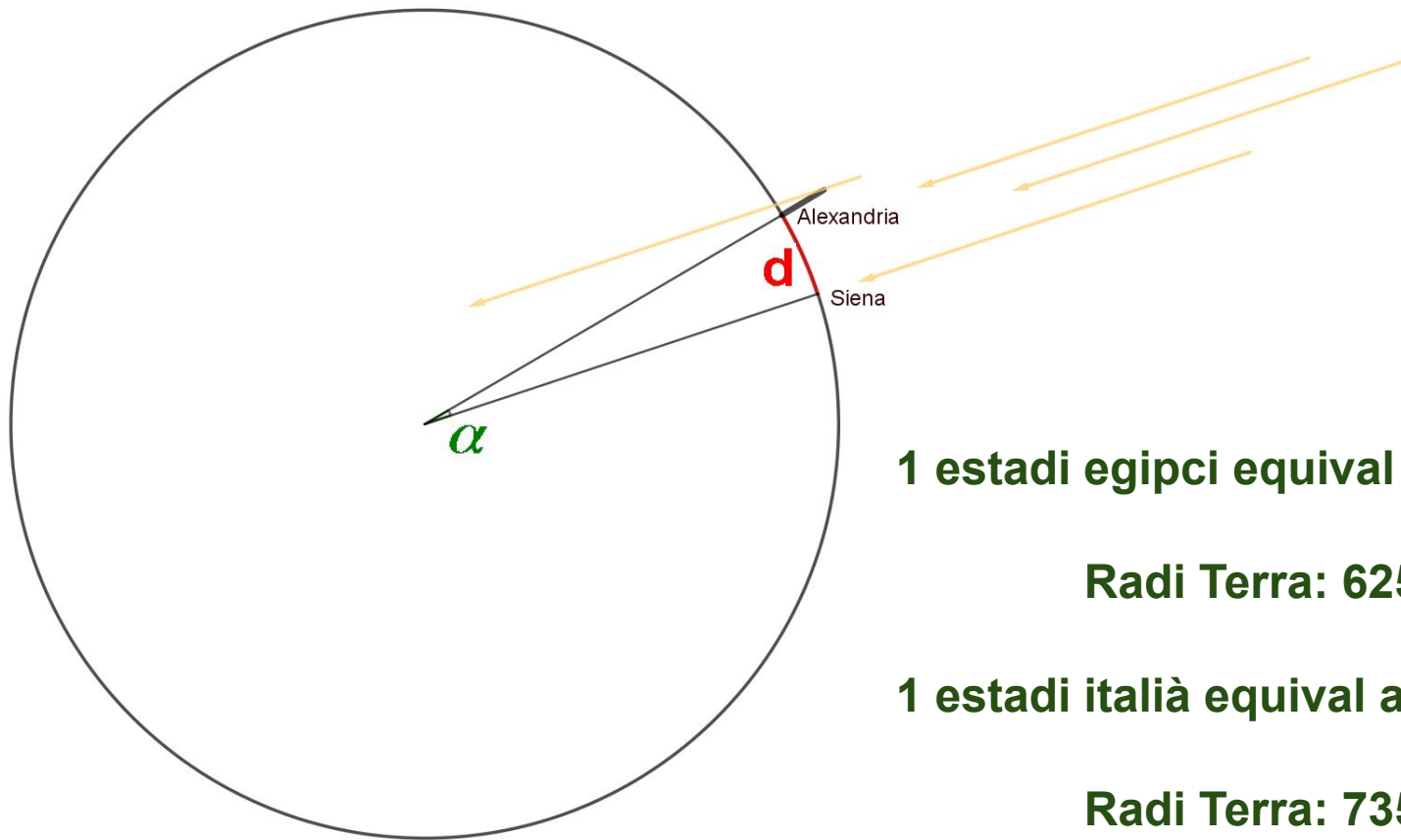
UN UNIVERS PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

EL RADII

1 estadi egipci equival a uns 157,20 m

Radi Terra: 6254.79 km

1 estadi italià equival a uns 184,8 m

Radi Terra: 7352,95 km

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

ERATÒSTENES

PRIMERS MODELS

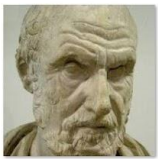
UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

EL RADII

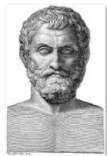
Aristarc
(310-230 aC)

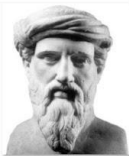
Hypatia d'Alexandria
(360-415)

Johannes Kepler
(1571-1630)

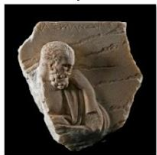
Tales
(624-546 aC)

Pitagores
(572-497 aC)

Eratostenes
(276-195 aC)

Anaximandre
(610-546 aC)

Aristòtil
(384-322 aC)

Copèrnic
(1473-1543)

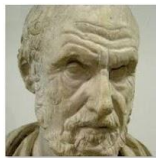

Filolau
(470-390 aC)

Així arribem al final del nostre viatge, descobrint alguns raonaments entorn al coneixement dels clàssics.

Gnòmon (s VII-V aC)

Aristarc
(310-230 aC)

Esfera armil·lar
(s III-II aC)

Hypatia d'Alexandria
(360-415)

Sextant (s XIV)

Johannes Kepler
(1571-1630)

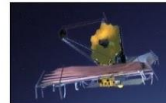

Cerle meridiana (s XVIII)

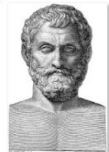
Fotografia astronòmica
(1880)

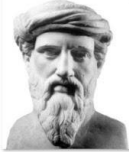
Satèl·lit Gaia (2013)

Telescopis espacial
James Webb (2021)

Tales
(624-546 aC)

Pitagores
(572-497 aC)

Eratostenes
(276-195 aC)

Dioptra (s I-II dC)

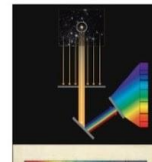
Quadrant (s IX-X)

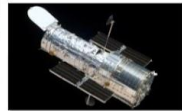
Micròmetre filiar (s XVII)

Telescopi (1610)

Espectroscopi (s XIX)

Telescopis espacial
Hubble (1990)

Radiotelescopi (1930)

Perseverance (2020)

Telescopis d'ones
gravitacionals LIGO i
Virgo (2015)

Anaximandre
(610-546 aC)

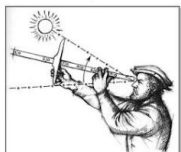
Aristòtil
(384-322 aC)

Filolau
(470-390 aC)

Astrolabi (s II-I aC)

Creu de Jacob (s XIV)

Copèrnic
(1473-1543)

Hodòmetre (s XVI)

Vèrtex geodèsic i
cinta metàl·lica (s XIX)

Cadena de Gunter
(s XVI)

Teodolit (s XVI-XVII)

Nivellador òptic (s XIX)

Inclinòmetre (s XIX)

Fotogrametria (1900)

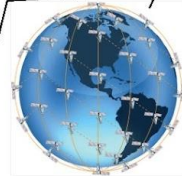
Telèmetre (1930)

Radar(1935)

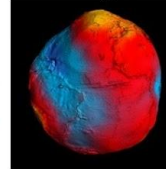
Estació total (1960)

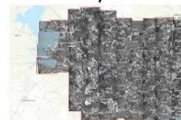
GPS (1973)

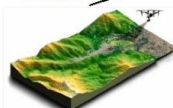
GNSS (s XXI)

GOCE (s XXI)

LIDAR (1961)

Drons amb LIDAR (s XXI)

Recorda mirar cap amunt, cap a les estrelles, i no avall, cap als teus peus. Intenta donar sentit al que veus i pregunta't què fa que l'univers existeixi. Sigues curiós.

Remember to look up at the stars and not down at your feet. Try to make sense of what you see and wonder about what makes the universe exist. Be curious.

- Stephen Hawking

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

ERATÒSTENES

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

EL RADII

Recorda mirar cap amunt, cap a les estrelles, però no oblidis mirar avall, cap als teus peus.

Intenta donar sentit al que veus. Pregunta't sobre què fa que l'univers existeixi, i cuida'n la part que ens permet existir. Sigues curiós i respecta'l.

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

ERATÒSTENES

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

EL RADII

MOLTES GRÀCIES!

La matemàtica rigorosa es fa amb la ment,
la matemàtica hermosa s'ensenya amb el cor.

- **Claudi Alsina Català**

mmaca
girona

Universitat de Girona
Institut de Ciències de
l'Educació Josep Pallach
ICE

TALES

ANAXIMANDRE

PITÀGORES

FILOLAU

ARISTARC

ERATÒSTENES

PRIMERS MODELS

UN UNIVERS
PRIMITIU

LA FORMA

ON ÉS EL CENTRE?

DISTÀNCIES / MIDES

EL RADII